

39.
38
P E T R I M Ü L L E R I

DE

O S C U L O

S A N C T O

C O M M E N T A T I O .

Literis ERICHIANIS. 1711.

ss. jur. civ.

82,16

PETER MILLER

OSGUND

STANLEY

COMPTON

LIEBIG & CO

BONO CVM DEO!

COMMENTATIONIS
HISTORICO POLITICO
THEOLOGICÆ
DE
OSCULO SANCTO
ANTILOQUIUM.

In quo simul

De Osculo in genere, & divisione
Sancti differitur.

SUMMARIA.

1. Mirifica suavitas est Historiæ. 2. In vocis natales inquirendum est. 3. Osculum quasi oris cultum dicas. 4. Hominibus propriè, animantibus impropiè tribuitur. 5. Differentia inter Osculum, Basium & Suavium. 6. Osculos, Os, Manus, Pollices, Genua, Pedes osculabantur. 7. Martialis manum præfert. 8. Divisio Osculi in Sanctum & Profanum. 9. Quid Osculum Sanctum dicatur. 10. Ut se Religio habet, ita etiam Sanctitas hominum. 11. Descriptio Osculi Sancti. 12. Divisio. 13. Osculis aliquid divini sæpius subest, exemplo Principum Habsburgicorum, quorum Osculis balbutientes officium loquendi nanciscuntur.

(1) **M**irifica suavitas est Historiarum, & dulcescit Eruditio nostra
stra cognitione Antiquitatis tam Civilis quàm Ecclesia-
sticæ. Animus curis negotiisque gravioribus lassus ad amœna
monumentorum vireta progrediendo erigitur. Id cum etiam
nobis contigerit hætenus, paucos ante dies locos, uti vocan-
tur, communes nostros Historico Theologicos lustrare, ex-

que iis præfens de *Osculo Sancto* thema divulgare placuit. Ma-
neant cuius studio suæ horæ, tempusque, si vacat, destinatum.

- 2 Cùm verò (2) commentatori in more positum sit, in vocis natales inquirere, cùm initium doctrinæ habeatur nominum consideratio, Socrates apud Avianum *lib. 1. d. Epictet. diss. cap. 7.* absque ambage de Osculo in genere notetur illud (3) quasi *oris cultum* dici; cùm Persona, cui infigitur à parte hominis alterius palmaria, ore scilicet, colatur seu honoretur, oris contracti ad certum objectum denotat applicationem, Nobilissimus Jctus & Antecessor Lipsiensis D. Paul. Franc. Roman. *in dissert. de Osculis §. 1.* Hominibus (4) ob ora, propriè; Animantibus verò, v. g. columbis, quæ habent rostra, impropriè tribuitur, D. Georg. Rittershus. *in dissertat. de Osculis Sect. 1.*
- 5 Differentiam (5) notant inter *Osculum, Basium & Suavium*, Donatus Terentii interpres *Oscula* dicit officiorum, *Basia*, pudicorum affectuum & *Suavia* libidinum vel amorum. Caspar Barthius *Criticus multis ætatibus incomparabilis lib. 32. Adversariorum Commentator.* ita: Amicis * vel bis osculum dari dicimus, Uxoribus basium, Scorto suavium. Item Osculum Caritatis, Basium blandicii, Suavium voluptatis, quod quidam in versibus hoc distinxerunt.

*Conjugis interea * *basium* hinc *Oscula* damus Amicis,
Suavia lascivis miscentur grata labellis.

Quicumque horum versuum auctor fuit, ineptus planè non fuit. Prior ita legendus erit:

Basia Conjugibus damus, Oscula habebit Amicus.

Ab agente semper fit ore, à patiente ubivis non item. *Oculos* quippe, (6) *Os, Manus, Pollices, Genua, Pedes* osculabantur; De *Oculis* Catullus:

Jucundos *oculos* tuos, Juventi,
Si quis me sinat usque *basiare*.

- 7 addatur Homeri *Odyss. g.* Martialis (7) osculum manuum præfert osculo oris:

Basia

Bafia das aliis, aliis das Postume dextram;

Dicis, utrum mavis, elige? Malo manus.

De genuum aliorumque membrorum osculatione vide infra Cap. IV. (8) Osculum aliud est *Sanctum*, aliud *Profanum*. Hoc vel tolerabile vel intolerabile. Istud dicitur, (9) quod ita sit sancitum, hoc est, confirmatum, ut neque in verbo Dei, neque moribus culposum vel pœnæ veniat subiectum; sic res sanctæ appellantur, quòd ab injuriâ hominum defensæ persistent & munitæ *l. sanctum 8. princ. ff. d. rer. division. numer. 35. vers. 6. Deuter. 4. vers. 41. 19. v. 2. 3.* quemadmodum autem *Religio* (10) alia *vera*, alia *falsa*, & *profana* est, ita, pro conditione hominum sanctitas se habet; Apud Ethnicos pium dicitur, quod Christiani Idololatriam nominant. Osculum ergò apud has gentes sanctum, apud alias profanum est. *Describimus*: (11) Quod osculum sit applicatio oris ad certum objectum, ita tamen, ne carnales affectus, sed pietatem sapiat. *Dividimus* (12) in *Reconciliatorium*, de quo Capite I. *Valedictorium*, Cap. II. *Conjugale*, Cap. III. *Observantia*, Cap. IV. *Clementia*, Cap. V. *Religiosum*, Cap. VI. & *Mysticum* Cap. VII. Quibus ex doctrina Contrariorum addatur *Profanum*, Cap. VIII. Prius autem quàm longius abeat animadvertendum est, Osculis (13) aliquid divini sæpius subesse; & quis neget, qui inclutorum Principum *Habsburgicorum* virtutem osculandi spectat; Notorium est, inquit D. Ditherr *ad Besold. Thesaur. practic. voc. Ruß* / & sæpè probatum, quod dum quis balbutiens est, vel impeditioris linguæ, si à Principe de Habsburg sine alio quocunque suffragio, osculum acceperit, officium loquendi disertissimè ætati suæ congruum mox potenter obtinebit. *Limnæus lib. 5. jur. publ. cap. 2. num. 9.* *Felix Faber. in historia Suevica lib. 1. cap. 15.* *Christoph. Crusius part. 2. de indiciis cap. 22. num. 40.* *Camerarius cent. 3. horar. subcis. cap. 42. p. 152.* dubitat. D. Theodor. *Höpingk de Not. Naturalib. genit. & gentil. medit. Histor. §. 7. num. 30.*

CAPUT PRIMUM
DE

OSCVLO RECONCILIATORIO.

SUMMARIA.

1. Quodnam dicatur.
2. Christianus ledenti facile veniam concedit.
3. Inter tres Theologicas virtutes Charitas maxima est.
4. Ex signis cognoscitur injuriarum sublatio.
5. in primis osculo.
6. Quare in columba venerit Spiritus sanctus.
7. Per osculum amantes sibi mutuò quasi uniuntur.
8. Adversarium si blandiori colloquio nequis vincere, vincas osculo.
9. Esavus cum fratre rediens in gratiam, ipsum osculatus est.
10. Parei sententia ad istum locum.
11. Esavus non permansit profanus.
12. David Absolonem osculo excepit.
13. Pater Philotesy & filium deperditum osculatus est.
14. Mithridates & Sylla se invicem osculati sunt.
15. Maurus à Theodosio susceptus est osculo.
16. Henricus Imperator Saxones excepit osculo.
17. Colloquium inter Corbulonem & Parthorum Regem osculo finitum est.
18. Primi Christiani oscula tanquam fraternitatis symbola publicè adhibuere.
19. Unde Orationis signacula vocantur.
20. Ipsi Apostoli antequam sacram Eucharistiam sumerent sibi invicem osculum dederunt.
21. hoc vocatur in specie Sanctum.
22. Animos mutuò conciliat.
23. Veri Christiani se invicem osculantur.
24. Absolutis precibus communicaturi duo se invicem osculo salutabant.
25. Neque Eucharistiam sumebant sine casto pacis osculo.
26. Tertulliani locus affertur.
27. Casta sint oscula, quæ in Ecclesiis dantur.
28. Osculum etiam ante communionem præbitum est.
29. Quà conscientia ad Eucharistiam accedam & respondebo Amen, cum de charitate dubitem porrigentis.
30. Tale hoc non est, quale in foro.
31. Miscemus nos non in corporum mixtione, sed animorum charitate devincti.
32. Quomodo Diaconus exclamaverit.
33. Drusius osculum precatationis substituit.

stituit. 34. Dillherr amen reale dicit. 35. Ob criminationes ab Ethnicis propter id sparsas abrogatum est. 36. ex denegatione hujus osculi Maranta modum probandi inimicitiam desumit. 37. Apud Romanenses receptum hodie est, ut agnus osculetur Das Pacem Rüssen.

(1) **H**oc est, quod in signum odii remissi & benevolentiae stabilendae ergo alter alteri infert. (2) Christianus, qui nomen non solum habet, sed officia ipsius quoque verè tuetur, lædenti facile veniam concedit, ut ipsius bona opera eò magis elucescant, ad implendum Servatoris nostri jussum, qui Job. 13. v. 34. 35. præceptum, inquit, novum do vobis, ut diligatis vos invicem. In hoc cognoscent omnes, quod mei discipuli sitis, si dilectionem habueritis inter vos invicem, & cap. 15. v. 12. hoc est præceptum meum, ut diligatis vos invicem, quemadmodum dilexi vos. (3) Quamvis ergo homini salvando per necessariae sint tres Theologiae virtutes, Fides, Spes, Caritas, Maxima tamen illorum omnium est Caritas, 1. ad Corinth. cap. 13. ibique Lutherus, Balduinus, Gualtherus, Hunnius, Estius, Pareus; & ostendenda factis, rancorem ac offensam remittendo. Animi autem habitudo seu dispositio affectuum ex signis externis cognoscitur; (4) ita ut sublatio injuriarum per Dextrarum cessionem ac conjunctionem declaretur, siquidem illarum copulatio semper amicitiae ac fidei pacisque symbolum habita fuit, Wesenbec. ad π. de Injur. n. 13. Camerac. cent. 1. oper. success. c. 35. & cent. 2. cap. 46. & Senec. in Herc. Fur. act. 2. scen. 3.

Sociemus animos, pignus hoc fidei cape,

Contige dextram; quid truci vultu siles?

(5) **OSCULO** tamen in primis manifestatur reconciliatio, Gloss. in c. pacem de consecr. dist. 2. Matth. de Afflict. ad §. injur. 1. n. 118. lib. 2. Feud. tit. 53. Eo ipso enim Consensus & Benevolentia Cöpoll. conf. 2. n. 16. Masquard. d. probat. concl. 902. n. 22. conclus. 417. n. 21. Greg. Tholos. lib. 36. c. 12. Henric. Salmuth in not. ad

Pan-

- Panciroll. lib. 1. Petron. Satyric. c. 69. lib. 4. epist. 23. & Concordia significantur; Sic Cyprianus adversus Novatianum: Idcirco,*
- 6 (6) *ait, in columba venit Spiritus Sanctus, simplex animal & lætum, non felle amarum, non moribus sævum, non unguium laceratione, violentum, cujus ingenium est hospitia humana diligere, unius domus consortium nosse; cum generant simul filios educare; cum comitant volatilibus, invicem cohærere; communi conversatione vitam suam degere oris osculo concordiam pacis agnoscere; circa omnia demum humanitatis omnem implere legem. Jucundum est, inquit Franzkius in hist. anim. aspicere summam concordiam talium avicularum (columbarum) oscula mutua & conversationes dulces.*
- 7 Per (7) *osculum amantes sibi mutuò quasi uniuntur, & calorem, spiritum atque amorem sibi mutuò inspirant atque communicant D. Stegman. Christognosia meletem. 5. p. m. 326. Vi-*
- 8 *deas (8) ergò juxta monitum Tertull. in lib. de patient. adversarium, quem vincere non potes blandiori alloquio, convertere frequentiori osculo: quem oscularis, quando frequenter illum à malo dehortaris. ESAVUS (9) in collum fratris sui Jacobi, cum quo in gratiam redierat, se projecit, eumque osculatus est Genes. 33. v. 4. ut fraternum istud osculum placati animi fuerit indicium, D. Joh. Gerhard. in comment. ad Genes.*
- 10 *d. l. p. m. 1760. His signis, (10) ait David Pareus S. Literarum in Academia Heidelbergens. quondam Professor, in comment. ad Genes. ibid. satis testatur Esau, se omni deposito rancore verè diligere fratrem. Verbum Ebraicum, osculatus est eum, de super omnibus literis est punctatum, quo Hebræi volunt significari, Esau fictè osculatum fratrem, non ex animo. Sed non videtur. Accipiamus potius in meliorem partem, quod seriò egerit cum fratre, verèque ei fuerit reconciliatus. Nam talia simulare, extremæ fuisset nequitiae. Mansit quidem profanus: attamen non legitur inimicitias deinceps exercuisse cum fratre. (Quamvis (11) talem permansisse Esavum*
- atque*

atque æternum periisse, simpliciter asserendum non est, vid. egregiam dissertationem Theologicam D. Christiani Chemnitii *beatæ memoriæ Professoris & Superintendentis Jenensis de Salute Esavi.*) (12) DAVID *Absolonem* filium in gratiam recipiens osculo excepit 2. *Sam. 14. vers. ult.* PATER (13) Φιλόσοφος filii perditæ misericordiâ motus & accurrens, incidit in collum ejus & deosculatus est eum *Luc. 15. vers. 20.* De (14) MITHRIDATE & SYLLA Plutarchus. *in vit. Luc. Cornel. Sylla* ita ait: Cum Mithridates obviam prodisset, ac dextram protendisset, Sylla percontatus, bellone, inquit, finem imponis iis conditionibus quas confessus est Arche-laus? Tacente Rege, Sylla, eos, inquit, quibus pace opus est, verba prius facere convenit: at victoribus silentia tenere satis est. Postquam Mithridates purgationem suam orsus, belli causas partim in Deos vertere, partim in ipsorum culpam Romanorum referre conatus est: excipiens Sylla, dudum, ait, aliis renuntiationis audieram, nunc autem ipse intelligo, quàm singulari, Mithridates, polleas eloquentiâ, qui tam flagitiosis in rebus, tamque impiis, prætextu & ratione probabili minimè caruisti. Cùm autem quæ acerbissimè ab eo patrata fuerant, confutasset, & accusando improbasset, denuò rogavit, num quæ cum Archelao pacta convendaque sint, absolvat. Illo eum in modum facturum sese respondente, familiarissimè salutavit, & amplectens *exosculatus est.* Et Ammianus Marcellinus *rer. gestar. lib. 29. pag. miki 429.* Præmissis (15) inquit, muneribus *Maurus* ipse fidentius ad Romanum pervexerat ducem, equo insidens apto ad ancipites casus: cumque propè venisset, fulgore signorum & terribili vultu *Theodosii* præstrictus, jumento desiliit, curvataque cervice humi penè adfixus, temeritatem suam flebiliter incusabat, pacem obsecrando cum venia. Susceptusque *cum osculo*, quoniam reipublicæ conducebat, bonæ spei jam plenus, sufficientia

Q

entia

- 16 entia præbuit alimenta. De (16) HENRICO Imperatore ita
 Cyriac. Spangenberg. *in Chron. Mansfeld. c. 190. p. 198. lat. 2. ibi:*
 Hierauf (Jahro 974.) ward der Fried geschlossen / und
 zogen die Sachsen mit denen / so den Frieden ge-
 macht / häufig dem Kaiser (Henrico) entgegen / der
 Sie denn freundlich mit dem Kuß / wie bräuchlich /
 empfieng / und was die Unterhändler verabschiedet /
 war mit einem Jawort bekräftiget und bestätigt /
 Das geschach gleich auf den andern Tag Februarit.
- 17 (17) Cyriacus Lentulus *in tract. suo Princeps Absolutus inscript.*
axiomat. 10. p. 324. Quid multa? inquit, Pax inter Corbulonem
 & Parthorum Regem gloriosa Romanis, & Parthis non infru-
 ctuosa convenit. Iturum quippe Romanam laturumque novum
 Cæsari decus non adversis Parthorum rebus supplicem Arfaci-
 den, sic quod Romanus in votis habuit, diadema potentissi-
 morum Orientis Regum fastigio Romano submissum. Tunc
 placuit Tinidatem ponere apud effigiem Cæsaris insigne Re-
 gium, nec nisi manu Neronis resumere, & colloquium osculo
finitum. Ita Majestas Romana, Patii ignominiosa pactione im-
 minuta, vindicabatur. Sic verus bellorum legitimorum finis
- 18 cum dignitate ad otium reductus. (18) *Primi Christiani Osculo*
 tanquam fraternitatis symbola & Charitatis Christianæ tesseras
 sibi invicem publicè adhibuere. Tertullianus *d. Orat.* appel-
- 19 lat. (19) *Orationis signacula.* Porrecta hæc oscula fuerunt spi-
 ritualia, non carnalia, quæ complexu corporum animas copu-
 lant, non desiderio carnis sed & spiritus, Ambros. *in 2. Corinth.*
- 20 7. Ipsi (20) *Apostoli* in primitivâ Ecclesiâ antequam sacram
 Eucharistiâ sumerent, sibi invicem osculum dederunt in
 signum concordis susceptionis & adimpletionis admonitio-
 num. Nicolaus de Gorran, quondam Provincialis Ordinis
 Prædicatorum in Galliâ *in comment. ad cap. 16. Roman. c. 2.*
 Et

Et hoc est (21) Φίλημα ἁγίου OSCULUM in specie SAN- 21
 CTUM cujus Paulus *Roman. 16.* meminit, vid. ibi Balduin. *112*
comment. & Petrus vocat *1. Pet. 5, 14.* Φιλίμα ἀγάπης; ibique
 Sellnecker. *in comment.* (22) Hoc osculum animos mutuò 22
 conciliat, & omnem malorum oblivionem illis spondet, si-
 gnum est hoc osculum reconciliationis, universæque inju-
 riarum memoriæ deletæ, prout Cyrillus Hierosolymita-
 nus ait *Catech. Mystagogic. 5.* & veri (23) Christiani se in- 23
 vicem osculantur, ut recordentur, Deum nos in verbo suo
 & Spiritu Sancto suaviter osculari. Hieronym. *Homil. 1.*
in Cantico. De hocce ritu eleganter disserit Admodum
 Reverendus Dn. Henricus Rixnerus *S. S. Theol. Doctor, inque*
Academia Juliâ, quæ Helmstadii est, Professor eximius in libro
de Veter. Christianor. circa S. Eucharistiam institutis & riti-
bus cap. 7. n. 3. Absolutis precibus, (24) ait, communicaturi 24
 duo se invicem osculo salutabant, teste Justino, Concilium
 Laodicense *can. 19.* post Orationes demum osculum pacis dari
 debet. Et posteaquam Presbyteri Episcopo pacem dede-
 rint, tunc etiam Laicos sibi invicem dare oportet. In Con-
 stitutionibus Apostolicis *lib. 8. cap. 15.* legitur, Diaconum
 clamasse: Attendamus! & deinde Episcopum: Pax Dei vo-
 biscum omnibus; respondente cœtu: Et cum Spiritu tuo!
 Vicissim Diaconum: Salutare vos invicem *Osculo Sancto!*
 atque tunc Clericos Episcopo, & ex Laicis viros viris, ac fœ-
 minas fœminis oscula fixisse, Hypodiacono interim Sacer-
 dotum manibus frigidam affundente, adde Dionysii *Hierar-*
chiam Ecclesiasticam cap. 3. Cyrillus Hierosolymitanus *Ca-*
techesi Mystagogicâ V. utriusque ritus meminit, vidistis, ait
 Diaconum aquam lavandis manibus Sacerdoti & Presbyte-
 ris, altare Dei cingentibus porrigere. Deinde clamat Dia-
 conus: Alii alios amplectimini, & osculemur nos invicem.
 D. Joachim. Hildebrandus *in libell. ad Pris. & primitiv. Eccles.*
sacris public. templ. & dieb. fest. cap. 1. Porro *thes. 5.* pergit.

25 Uti verò absque præviâ manuum ablutione nec orabant ve-
 teres, nec Eucharistiam sumebant, sic (25) sine *casto pacis os-*
culo preces in coetu publico non finiebantur, tantum aberat,
 ut sine eo coenæ sacrae solenni illi pacis & amoris convi-
 vio, testificandæ gratiæ & charitatis ergò à Domino insti-
 26 tuto, quis interesset. (26) Tertullianus *lib. de Oratione cap. 14.*
 Alia jam consuetudo invaluit. Jejunantes habitâ oratione
 cum fratribus subtrahunt osculum pacis, quod est signacu-
 lum orationis. Quando autem magis conferenda cum
 fratribus pax est, nisi cum oratio commendabilior ascen-
 dit, ut ipsi de nostra operatione participes, jam audeant de
 sua pace fratri transigere? Quæ oratio cum divortio san-
 cti osculi integra, quem Domino officium facientem im-
 pedit pax? quale sacrificium est, à quo sine pace receditur?
 Quæcunque operatio sit, non erit potior præcepti observa-
 tione, quo jubemur jejunia nostra celare. Jam enim
 de abstinentia osculi agnoscimur jejunantes. Obiter hîc
 nota, Septimium, quum in jejunantibus quibusdam osculi
 post orationes neglectum reprehendit, non loqui de jeju-
 nio integro & plenario; Nam uti hujusmodi tempore com-
 munitio nulla fiebat, ita nec dabatur osculum. Die Pa-
 schæ (passionis Dominicæ) quo communis & quasi publica
 jejunii religio est, merito deponimus osculum, nihil curan-
 tes de osculando, quod cum omnibus faciamus. Origines
 in *caput XVI. Epistole ad Romanos*, ex hoc sermone, *inquit*,
 & aliis nonnullis similibus mos Ecclesiis traditus est, ut post
 orationes osculo se invicem suscipiant fratres. Hoc
 27 autem Osculum Sanctum appellat Apostolus. (27) Quo
 nomine illud docet, primo, ut casta sint oscula, quæ in
 Ecclesiis dantur. Tunc deinde, ut simulata non sint, sicut
 fuerint Judæ, qui osculum labiis dabat, prodicionem corde
 tractabat. Osculum verò fidele primo, ut diximus, ca-
 strum sit, deinde pacem in se simplicitatemque habeat in
 cha-

charitate non ficta. Osculum (28) etiam ante communio- 28
nem præbitum esse, laudatissimus Rixæerus ex Patribus dedu-
cit dicto tractatu cap. 6. thes. 6. Autor *quatuor homiliarum*
in Canticum Canticorum, qui Origines, cujus primo operum
tomo extant, versio autem S. Hieronymi, cujus septimò
tomo habetur, vulgo quidem, non tamen Erasmo Roterò-
damo Censurâ Originariis scriptis præmissâ aliisque emun-
ctioris nasi creditur: Hoc est, ait, verius propiusque &
sanctius osculum, quod à Sponso, Dei verbo, porrigi dici-
tur sponsâ, puræ scilicet animæ & perfectæ. Cujus rei ima-
go est illud osculum, quod in Ecclesia sub tempore myste-
riorum nobis invicem damus. Hieronymus *epistola ad*
Theophilum adversus Johannem Hierosolymitanum: Ignora-
mus absque charitate pacem, sine pace communionem. Si
munera nostra absque pace afferre non possumus, quanto
magis est & Christi corpus accipere? Quâ (29) conscien- 29
tiâ ad Eucharistiam accedam, & respondebo Amen, cum de
charitate dubitem porrigentis? Quisquam ne tibi invitus
communicat? Quisquam ne extenta manu vertit faciem,
& inter sacras epulas Judæ osculum porrigit? Chryso-
stomus *post initia libri 1. de compunctione cordis*, osculum pa-
cis porrigere tempore, quo munera offeruntur, in usu est.
Sed vereor, ne plures ex nobis labiis hoc tantummodo faciant,
cum Christus pacem non ex ore, sed ex corde desideret, &
affectu velit proximum, non labiis saluari. Cyrillus per-
git: Ne putes (30) osculum tale esse, quale in foro inter 30
communes amicos esse consuevit; neque enim hujusmodi
est. Animos reconciliat, & omnium injuriarum oblivionem
spondet. Signum ergò hoc osculum est, reconciliatos esse ani-
mos, & omnem ex iis eliminari offensarum memoriam.
Osculum hoc reconciliatio est, atque idcirco sanctum, de
quo & Paulus clamabat: Salutate vos invicem Osculo San-
cto; & Petrus: Osculo dilectionis. Scilicet ut Dyonysius
ait,

Q 3

ait,

ait, non possunt ad unum colligi, atque unius pacificæ unionis participes existere, qui secum ipsi disident. Ita quoque Chrysoſtomus *homilia 77. in Johannem*: Ideo in Myſteriis invicem osculamur, ut multi unum efficiamur. Nam, ut idem *homilia de proditione Judæ* ait, Sanctum Osculum animas sociat, reconciliat mentes, & unum corpus ostendit, quia unum corpus videmur esse sortiti; & ideo
 31 miscemus (31) nos in corpore uno, non in corporum mixtione, sed animorum charitate devincti, ut sic divinæ mensæ possimus fructibus satiari. De hocce osculo porro
 32 differit Dn. Rixnerus *loc. cit. thes. 12.* Diaconus (32) denuo exclamabat: Nullus Cathechumenus, nullus infidelis, nullus hæredicus. Qui primam orationem perfecistis, discedite. Pueros recipite matres. Ne quis contra aliquem! Ne quis in hyprocrisi! Erecti ad Dominum cum timore & tremore manentes sinamus offerri, quæ annotavit *Ἐυδῶρου* Clemens. Hæc D. Rixnerus vid. Josuæ Arndii *Lexicon Antiquitat. Ecclesiasticar. sub tit. Osculor. in Eccles. §. 3.* D. Weller. *in annotat. in c. 16. epist. ad Roman. v. 16.* Gvilielm. Estii *Comment. in c. 16. vers. 16. Epist. ad Roman. Stuck. lib. 2. antiq.*
 33 *Convid. c. 32.* Drusius osculum (33) precatationis substituit *in cap. 18. in Genes. & c. 12. in Exod.* Verum vid. Buxtorff. *Lexic. Talmut. 1405.* ubi errorem detigit. D. Dilherr. (34) *Elect. p. 182.* Amen Reale commodè dicit. add. Voss. *lib. 2. c. 1. d. Harmonia Evangel. Cornel à Lapide Commentar. in 2.*
 34 *Corinth. 13. 12.* Ob Criminationes (35) ab Ethnicis propter id osculum in Christianos sparsas sublatum est Baronius *Annal. Ecclesiast. ad ann. 40. num. 26.* Plurim. Rever. Dn. Christian Korthold. SS. Theol. D. & in Acad. Holfat. Chiloniens. Profess. *in tractat. de Calumniis in Veteres Christian. à Gentilib. sparsis Diatrib. 3. thes. 31.* Clemens Alexandrin. *Pedagog. lib. 3.*
 36 Ex denegatione (36) hujus osculi inimicitiam probandi modum desumit Rober. Maranta *tractat. de ordine Judi-*

Judi-

Judicior. part. 6. d. appellat. num. 48. Scilicet quando in Ecclesia solitum est dari osculum pacis : quia si aliquis non vult admittere alterum ad osculum pacis, præsumitur ex hoc inimicus. Apud ROMANENSES (37) hodie receptum est, ut 37 finitis & peractis sacris agnus osculandis detur, quod osculum dicitur Das Pacem küssen / Innocent. *in capit. pacem distinct.* 20. ut constet populum ad omnia, quæ in Mysteriis aguntur atque in ecclesia celebrantur, præbuisse consensum, & finita esse, pacis concludentis signaculo demonstrentur Dn. Jacob Herrenschildt *Ecclesie Nördlingensis Archyepiscopus. Osculolog Theolog. Philosoph. cap. 22. Rittershus. d. oscul. sect. 16. Johan. Stephan. Durandus d. ritib. Eccles. Cathol. Stuck. Antiquitat. convival. c. 32. Bellarmin. tom 3. contro. l. 2. d. Missæ c. 15. Cornel. à Lapide loc. cit. Kempius d. Oscul. art. 2. §. 8.*

CAPUT SECUNDUM

DE

OSCULO VALEDICTORIO.

SUMMARIA.

1. Quodnam istud sit. 2. vocatur osculum discessus. 3. ab Hebraeis Osculum separationis. 4. Ultima colloquia domesticis solent esse suavissima. 5. Laban summo mane surrexit & filios suos osculatus est. 6. Paulum abiturientem Milevitani osculati sunt. 7. Jacobus Apostolus emissario osculum dedit. 8. Veteres osculati sunt Martyres. 9. Ecclesiastæ Pragenses in exilium pulsæ, sese collegialitatis osculo complexi sunt. 10. Historia Margareta, Comitissæ Provincialis Thuringiæ Conjugis Filios Friedericum & Ticemannum osculantis historia ex Pentero refertur. 11. Agonizantibus osculum dederunt. 12. Persvaso erat veterum osculis amantis in media morte animam hominis commorari paulum debere. 13. Bellarmini jamjam morituri manus nonnulli osculati sunt. 14. Mortuus oscula fixerunt. 15. exemplo fertur Joseph. 16. Justinus Justiniani

Capit.

*Cadaver osculatur. 17. Cleopatra Antonii tumulum corona-
vit & osculata est. 18. Agestrata Agidis filii exanimis oscu-
lata est faciem. 19. Ottonis imperatoris mortui manus pedes-
que multi exosculati sunt.*

- 1 (1) **EST** quod discedentibus non sine animi tristitia quadam,
2 **E**piè tamen infertur. (2) Vocatur etiam osculum dis-
cessus, Drusius *miscell. centur. 1. cap. 60.* ab Hebræis osculum.
3 (3) Separationis. Quemadmodum ultima colloquia (4) do-
4 mesticis & familiaribus suavissima & desideratissima esse so-
lent, dicente Theophil. teste Joh. Wanckel. *in not. ad Horo-
log. Princip. Anton. de Guevara lib. 4. c. 59. pag. mibi 688.* Ita
animus ad signa amoris exprimenda expeditius incenditur,
quod cum osculo non sine benedictionis voto fieri solet.
5 **LABAN** (5) summo mane surrexit & osculatus est filios
suos (*Nepotes suos*) & filias (*Rachelem & Leam ac Neptem Di-
nam*) & benedixit eis (*faustissima queque ipsis precatu est*) (*Ge-
nes. 31. v. 28. ibique D. Joh. Gerhard. in commentar.*) (6) **PAU-
LUM** abiturum Milevitani ob ejus discessum tristes osculati
7 sunt *Actor. 20. vers. 37.* (7) **JACOBUS** Apostolus Martyr
emissario cum ad Judicem, ut gladio feriretur, adducenti
osculum dedit, eique valedixit, & utriusque caput amputa-
tum est in anno 45. Clemens Alexandrin. *lib. 3. Hypothef. An-
dreas Hondorff & Wenceslaus Sturmus in Calendar. San-
ctor. & Historiar. ad diem 25. Junii pag. mibi 566.* Accedebant
8 Veteres singulari pietate moti ad **MARTYRES** (8) vincu-
lis detentos, ipsosque osculabantur. Tertullian. *lib. 2. ad ux-
orem: Quis, inquit, ad carcerem ad osculanda vincula Mar-
tyris reptare patiatur? addatur Martyrologium Romanum
IX. Kal. Junii: Philadelphia in Arabia natalis sanctorum Mar-
tyrum Zenonis ac Zenæ servi ejus, qui catenas Domini sui
vincti exosculans, eumque rogans, ut se in tormentis parti-
cipem dignaretur habere; à militibus tentus pacem cum
Domino martyrii coronam accepit, vid. infra Cap. VII. EC-
CLE-*

CLE-

CLESIASTÆ PRAGENSES (9) in exilium pulsi, antequam
 secessere, congregati ultimum valedixerunt, seseque Colle-
 gialitatis osculo mutuò complexi sunt, *vid. kürzer Bericht/
 wie sich die Evangelischen deutsche Prediger zu Prag mit ihren
 lieben Zuhörern Christlich und öffentlich gelehrt und auf freyem
 Felde gesegnet. anno 1622. Memorabilem liceat heic narrare
 ex Peucer. lib. 5. Chron. Historiam, (10) quam etiam refert Dn. 10
 Rittershus. cit. tract. Section. II. & Herrenschiemdt cap. 46.*
 ALBERTUS Comes Provincialis Thuringiæ Henrici optimi
 Patris degener filius, cum ex MARGARETHA Frideri-
 ci II. filia suscepisset filios duos, *Fridericum & Ticemannum*
 generosissimæ indolis adolescentes, spreta conjuge nobilissi-
 ma exarsit amore pellicis tanto, ut etiam vitæ Conjugis in-
 sidias struxerit, de quibus illa certissimis indicibus edocta
 ut cederet furoribus & scel.ri mariti & vitæ consuleret, hor-
 tantibus amicis prudentibus ac fidelibus, consilium cepit
 de fuga. Ostenditur adhuc locus in arce Isenacensi, ubi
 non magna est altitudo à scopulo extra arcem ad fenestram,
 ex qua Domina cum quinque Comitibus dimissa fuit. No-
 cte cum migratura esset, priusquam à filiis discederet, assi-
 dens ad lectulos & calamitatem suam deplorans, cum Con-
 siliarios senex & Matronæ eam comitaturæ hortarentur ut
 properaret, tandem valedictura filiis à quibus avellebatur
 invita, quod eorum pericula sciret non fore leviora suis,
 Fridericum natu majorem lacrymis & ejulatu materni do-
 loris magnitudinem ostendens, *osculis crebris complexa,*
 postremò mirabili animi motu genam ejus mordicus pre-
 hendit ac læsit. Priscos in Ecclesia osculum valedictionis
 loco singularisque contestandi amoris & honoris ergò (11) II
 AGONIZANTIBUS dedere, sic Chrysostronus *homil. 1. de
 patient. Jobi.* Qui secundum carnem parentes sunt, cum
 natum ultimo Spiritu laborantem habuerint, circumfident,
 ultimaque ejus audiunt verba, manus circumpalpant, adhor-

R

tatio

tationes fomentaque alia de industria adhibent. *Os deoscu-*
lantur ultimo parentum osculo. Exinde cum reddiderit puer
 animam: quemadmodum desiderant, jubent parentes officia
 adhibere. Manus componunt, oculos claudunt, caput dire-
 ctò statuunt, pedes reducunt, lavant, sepulchroque condigno
 dignis funeralibus condunt, atque propria calamitate solantur
 12 Persuasio (12) erat veterum, *osculis* amantis in media morte
 animam hominis commorari paulum debere. *Epitaphium*
 Phæbo Liberto positum è Gellio Maximo:

Hic situs est quondam Gelli pars maxima Phæbus:

Affectus omnes possidet iste lapis.

Vix consummavit septem quinquennia Iustri

Oscula ferventem nec tenuère animam.

Scribendum Iustris. Barth. *adversar. lib. 4. cap. 17.* ac Ovid.
Consol. v. 95.

At miseranda parens, suprema nec *oscula* fixit.

Frigida nec movit membra tremente manu,

Non animam apposito fugientem excepit hiatu.

13 BELLARMINI Cardinalis (13) jamjam morituri manus non-
 nulli sunt osculati Marcell. Cervin. *in imag. virtut. Bellarmin.*

14 *cap. 42. pag. 116.* Etiam CADAVERIBUS (14) seu Mor-

15 tuis oscula fixerunt. Sic Moles (15) *Genes. 50. vers. 7.* cernens

Joseph collectum JACOBUM ad populum suum, ruit super
 faciem Patris, flens & *deosculans eum.* Osculatus est Joseph Pa-

16 quam dormientis, Lyser *in Josepho.* Corippus de *Justino* (16)
 Juniore, JUSTINIANI Cadaver adeunte:

Ut prius ingrediens corpus venerabile vidit;

Incubuit lacrymans, atque *oscula* frigida carpsit

Divini Patris.

Dn. Johann. Michael Dillherrus, *Theologus pariter ac Philolo-*
gus dum in vivis erat sine pari tom. 1. Disputat. Academic. XV. de

17 *Antiquit. rit. funer. num. 23.* Olim (17) CLEOPATRA

Anto-

Antonii tumulum coronavit (busta enim & monumenta tæ-
 niis & lanâ, vel myrto, interdum hyacintho & liliis coronasse
 Dn. Johan. Andr. Bosius *beat. memor. in dissertat. de Coronar.
 gestatione cap. 12. §. 5. notat*) & deosculata est, Plutarch. *in An-
 ton. AGESISTRATA* (18) quam Agidem filium exanimem 18
 jacentem videret, *exosculata* faciem dixit: Nimia tua, O fili,
 bonitas, nimia mansuetudo & humanitas te simul & nos per-
 didit. (19) OTTONIS Imperatoris mortui manus ac pedes 19
 multi præsentium militum cum plurimo fletu exosculati sunt,
 Sueton. *in vit. Ottonis in fin.*

CAPUT TERTIUM
 DE
 OSCULO CONJUGALI.
 SUMMARIÆ.

1. Quale sit. 2. Duae sunt Veneres. 3. Oscula quae anspicio Conjugii
 fiunt honesta sunt. 4. sub appellatione Conjugum comprehen-
 duntur Sponsi. 5. Veteres Christiani osculum tessaram Spon-
 saliorum existimarunt. 6. citatur locus Tertulliani. 7. Exem-
 plum Rebecca desponsata. 8. Theudelinda Longobardorum,
 Regina Agilulphum osculo Conjugem & Regem facit. 9. Of-
 culum tamen ejusmodi pro complemento duntaxat Sponsa-
 liorum habendum est. 10. Datum osculum sponsalitiuum, num
 sponsalia sub conditione contracta purificet? 11. De effectu
 osculi hujus vid. l. 16. de donat. ant. nupt. 12. Sponsa
 advenientes hospites antiquo ritu solebat castè salutare. 13.
 Osculum Conjugum sanctum est. 14. Gallienus Imperator in
 epithalamio ad osculum columbarum allusit. 15. Cato probi-
 buit ne maritus deosculetur Conjugem in presentia filii.
 16. Cato nunquam, nisi tonante Jove, à Martia uxore com-
 plexum se dixit. 17. Mulieres viros peregrè advenientes sua-
 viabantur. 18. Mulier, quae ab alio, præter Maritum osculo se
 somprimi passa est, num detemperdat?

1 (1) TALE dicitur, quando Conjugum alter veri amoris inter
 2 se indicem osculum alteri figit. *Duas* (2) esse ajunt *Veneres*, alteram in *cælo*, alteram in *terra*. Hæc lascivi, illa honesti amoris mater est. *Gvazz. de civil. conversat. part. 7. pag. mibi 249.* Nec amor est ullus, qui vincat Conjugalem juxta illud Poetæ:

Omnis amor magnus sed aperto in Conjuge major.

3 (3) *Oscula* ergò nulla magis licita & honesta censentur, quàm quæ auspicio Conjugi fiunt, unde osculum hoc *in specie* dicitur *Castum*, & matrimonii pignus *Casp. Barthius tom. 1. Animadvers. ad Pap. Statii lib. 1. Silv. 2. vers. 30.* Comprehendimus autem sub appellatione (4) Conjugem tam illos, qui verè tales sunt, quam qui spem consummandi matrimonii habent, & cingendum & cinctum, hoc est, Sponso & Marito. Illi enim ob vinculum promissionis in nomine horum dignantur. *Veteres* (5) Christiani osculum tesseram Sponsaliorum, & initialem quasi Sponsæ fruitionem existimaverunt, & communæ Conscientiæ pignus, quo totam condixerunt confusionem, hoc est, pignus, quo conscientias suas novi Sponsi constringunt, sed fidem conjugalem invicem servaturos, *Tertulliano* dicitur, Maximè Reverendus Theologus D. Joachimus Hildebrandus *in lib. de Nuptiis veter. Christianor.* Ad desponsationem, (6) inquit *Tertullianus lib. de veland. virginib. cap. 11.* velantur Virgines, quia corpore & spiritu masculo mixtæ sunt *per osculum* & dextras, per quæ primum resignarunt pudorem spiritus per commune conscientiæ pignus. Ita vota conjugalia mutuis osculis libata. *Idem Tertull. d. l. Desponsatæ* habent exemplum (7) *Rebeccæ*, quæ cum ad sponsum ignotum adhuc ignota perduceretur, simul ipsum cognovit esse, quem de longinquo prospexerit, non sustinuit dextræ collocationem, nec osculi congressionem, nec salutationis communicationem, sed confessa quod senserat, i. e. spiritu nupta negavit virginem, *velata ibidem.* *Quintilianus* solo osculo

IIAT (1)

osculo conjuges putari scribit *Declamat. 307.* THEUDE-
 LINDA (8) (*Amalasuinta* ab Olao Magno dicta) Longo- 8
 bardorum Regina, piissima foemina *Garibaldi* Bavariae Regis
 filia, *Antharis* Longobardorum Regis *Vidua*, Procerum de-
 creto ita Regno succesit, ut quem eligeret Maritum, Rex
 esset. Illa neminem se, Regnoque digniorem aestimans, A-
 GILULPHUM accersit simulatâ causâ; Cui Regiam ma-
 num ut osculetur, accedenti, Os porrigit, illâque tesserâ
 conjugem & Regem facit. Paul. Diacon. & Emmon. Phi-
 ert. *Pancalb. de Ital. Regib. vid. Inscript. Emmanuel. Thesaur.*
in Ornament. Regiar. Aedi: pag. mibi 179. Osculum (9) tamen 9
 jusmodi pro complemento duntaxat Sponsaliorum haben-
 lum est; Solo osculo promissio matrimonii non probabitur,
 nisi aliunde contractu Sponsaliorum eoque nomine datum
 esse osculum expressè constet. Sponsalia quippe absque in-
 terventu Osculi subsistunt, cum hoc sit ceremonia quaedam,
 nota & signum, ad quæ, si aliunde de maritali affectione con-
 tat, non recurrimus, Henning. *Arniseus tract. de Jur. Connub.*
cap. 3. Datum osculum (10) Sponsalium, num sponsalia 10
 sub conditione contracta purificet, ut sponsus non obstante
 oppositâ conditione propter istud osculum ad consummatio-
 nem matrimonii cogi queat? quæsitum est. Quoniam Spon-
 alia sub conditione contracta per subsequentem copulam
 purificantur *cap. 6. X. de condit. appof.* Osculum autem istud
 copulæ æquiparetur, ita Curiam Neapolitanam judicasse me-
 ninit Joh. Aloys. Riccius *p. 1. decis. 195.* D. Romanus *d. dis-*
sertat. De (11) effectu osculi Sponsæ à Sponso dati vid. 11
. 6. C. de donatione ante nuptias. Superpondii instar note-
 tur: Sponsam (12) advenientes hospites antiquo ritu castè 12
 salutasse, teste D. Horstio *in dissertat. natur. amor. anno 1611.*
Gießæ habit. quam allegat Herrenschild. *d. l. cap. 32.* Oscu-
 lum (13) CONJUGUM non minus sanctum est. Idque natu- 13
 rale insimul videtur; Masculus enim è columbis non prius

in fæminam ascendit, quàm osculum ipsi dederit, nec recipit
fæmina marium commercium, si vacuum sit osculo. Petr.
14 Gregor. Theodos. pag. 154. & Gallienus Imperator (14) cum fra-
trum suorum filios jungeret in epithalamio suo, ad oscula co-
lubarum allusit:

Ille, ait, ô pueri pariter sudate medullis
Omnibus intervos, non murmura vestra columbæ,
Brachia non hederæ, non vincant oscula conchæ.

De osculi maritalis origine legatur Plutarch. tract. in Rom. in
princ. p. 35. & lib. de virtut. mulier. p. 420. uti in quest. Rom. q. 6.
15 p. 455. Cato tamen (15) Censorius edicto prohibuit, ne Mari-
tus deoscularetur Conjugem in præsentia filia, & Manlium
Senatu ejecit, quod uxorem coram filiâ nubili exosculatus es-
set, Plutarch. in Catonis vita, item in Anton. pag. 161. Menoch.
2. arbitr. judic. quest. 3. F. Lindenbrog ad Ammiani Marcel-
lin. rer. gestar. lib. 28. pag. mibi 183. MARCIUS ille CATO
16 (16) Vir Stoica disciplina nunquam se, nisi tonante Jove, à Mar-
tia uxore complexum dicere solebat, D. Josuas Stegmann/
17 Christognos. Meletem. V. Mulieres (17) viros peregrè adveni-
entes suaviabantur Plaut. in Amphitr. Act. 2. scent. 3.

Ecastor equidem te certò heri advenientem illicò
Et salutavi, & valuissesne usque, exquisivi simul,
Mi vir: & manum prehendi, & Osculum detuli tibi.

18 Mulier, (18) quæ se ab alio, præter Maritum osculo comprimì
passa est, num dotem perdat, vid. Covarruv. d. Nupt. 2. c. 7.
Bocer. d. Adult. fol. 145. Cævall. quest. 709. Bald. in cap. tua 5.
X. de procurator. Joh. à Ripà in rubr. X. d. Judic. col. 3. D. Ro-
manus loc. cit. §. 32. Merenda lib. 6. Controvers. cap. 15. Bald.
Volum. 4. Consil. 207. Bajard. ad Jul. Clar. quest. 83. num. 31.
Petr. Gregor. Tholosan. lib. 8. Syntagm. Jur. Univers. cap. 8.
num. 26. Farinac. quest. 13. 136. vid. Cap. ultimum.

CAPUT

(35)
CAPUT QUARTUM.

DE

OSCULO OBSERVANTIÆ.

SUMMARIÆ.

Quale ita dicatur. 2. Talia oscula debentur Parentibus à Liberis. 3. Moses Socerum Jetrone. 4. Aaron Mosen osculatus est. 5. Sanctissimum fuit osculum, quod Magdalena Christi pedibus fixit. 6. Christus exprobat Simoni, quod osculo ab eo non sit exceptus. 7. Candidati apud Romanos manus populi solebant basiare. 8. Manus osculari Magnatum antiquus mos est. 9. Imperatores Romani manus exosculandas prætulērunt Nobilibus. 10. Imperatorum dextras victrices ob fortia facta milites deosculabantur. 11. Catoni de Provincia decedenti mulieres manum sunt osculatae. 12. Imperatorem in expeditionem proficiscentium in æde Jovis pedes, Senatores in templo Jani manum adversam Consules osculati sunt. 13. Hodie osculatio manuum apud Magnates in usu est, exemplo sit Princeps Hassiæ Otto. 14. Osculum Pedum ex fastu Orientalium Regum venit. 15. Vitellius primus Casarem odorari ut Deum instituit. 16. Maximinus manum porrigebat, & ut genu sibi oscularetur patiebatur, nonnunquam etiam pedes. 17. Diocletianus edicto sancivit, ut omnes absque discrimine prostrati pedes sibi exoscularentur. 18. Seneca ritum hunc deprebendit. 19. Postquam Sylla 3000. civium dextram ipsi manum osculantium trucidavit, nullius deinceps Imperatoris manus Romani osculati sunt. 20. quis de more osculandi Imperator & Magnat. videndus sit. 21. Pontifices Maximi Pedem osculo coli efflagitant. 22. Papa distinguitur in quatuor differentias, os, manum, genu & pedes. 23. Gregorius VII. Pontifex præcepto sancit: Solius Papa pedes omnes Principes deosculentur. 24. Reges in literis ad Pontificem missis deosculationem pedum spontè detulerunt, referuntur exempla. 25. Qualem honorem Carolus V. Imperator Pontifici Paulo III. exhibi-

exhibi-

exhibuerit. 26. Carolus IIX. & Franciscus I. Gallie Reges Pontificum pedes deosculati sunt. 27. Humilitatem dicunt huic osculationi inesse. 28. Sententia Chrysostomi allegatur. 29. Quid Angelus Ictus de se scripserit refertur. 30. Patriarcha Constantinopolitanus Pontifici Romano constanter denegavit osculum. 31. Orthodoxi quoque osculum Pedum P. denegant. 32. Papa Deus vult haberi in terris. 33. Num Pontifici ut magno Principi Italiae talis cultus possit deferri? 34. Duces Bulliones & Wirtenbergenses non potuerunt adduci, ut simile quid peragerent. 35. Christus lavit pedes Apostolorum, sed non permisit, ut illi pedes suos oscularentur. 36. Petrus Apostolus divinum honorem à Cornelio Praefecto noluit. 37. Tempore Caroli M. neminem unquam Papam pedum oscula exegisse, nec admisisse narratur. 38. Tartari suum Idolum ad imitationem osculationis papalis venerantur. 39. Ridicula historia refertur. 40. Quid sit osculum Gladii. 41. Imperator Germanorum Vasallos Gladio investit. 42. Sic in investitura Archi Episcopi Trevirensis anno 1582. 43. Maximiliani Bavariae Ducis & Electoris. 44. Elector. & Duc. Saxon. An. 1621. factum est. 45. conum tamen istum Elector Moguntinus An. 1654. non fuit osculatus. 46. Modus investendi apud Neapolitanos Reges describitur. 47. Apud Asiaticos in signum subjectionis Terram osculati sunt. 48. Olim etiam terram tanquam communem matrem sunt complexi. 49. Exemplo est L. Junius Brutus.

- 1 (I) QVOD inferiores superioribus submissè deferunt. Idq;
 2 tam apud Fideles Veteris & Novi Testamenti, quàm
 3 Gentiles usitatum fuit. Hæcce oscula (2) debentur Parentibus à
 4 Liberis. Sic ISAAC Pater à filio Esavo poscit osculum, di-
 5 cens : accede ad me, & da mihi osculum, fili mi; Accessit &
 osculatus est eum, Genes. 27. v. 27. ubi Osiander in factum esse
 asserit anno mundi 2186. MOSES (3) Socerum Jetronem re-
 verenter osculatus est, Exod. 18. v. 17. vel alii observantiam
 suam exhibituri oscula dederunt. AARON (4) Mosen
 osculatus est, Exod. 4. vers. 27. Sanctissimum fuit osculum,
 quod Luca 7. vers. 38. MAGDALENA (5) Christi
 pe-

pedibus, spontaneo motu, non cultus solennioris ergo fixit. Gregorius annotante Lyra ad *b. l.* inquit: Osculata fuit, ut tota serviret Deo in poenitentia, quia Creatorem contemserat in culpa. Et Chrysologus *Serm. 39.* Misera illa tota simplex ad Salvatoris pedes devoluta, humilitatem suam & poenitentiam largo lacrymarum imbore, ex intimi pectoris scrinio profuso significabat, ut Christus ipse ad misericordiam commoveretur. Christus (6) frigidam charitatem *Simoni* hospiti, quod 6 osculo non fuisset ab eo exceptus, exprobrat. *Dillherr disp. Academ. tom. i. disp. 17. thes. 2.* Petentes (7) Magistratum apud Romanos, CANDIDATI, à candida togâ, quâ induti incedebant, dicti, voluntatem populi solebant conciliare, ambire, prensare & rogare Joh. Rosinus de *Antiquit. Romanor. edit. Thom. Dempsteri lib. 7. cap. 8.* Justus Lipsius *d. l. m. anum etiam basiare, Amian. lib. 2. dist. 3. cap. 2.* Quod MANUS Osculamur (8) Magnatum aut eorum, quos colimus, antiquus etiam mos est, Apulejus exemplum habet *p. 180.* Valerius Flaccius *lib. 8.*

Sic ait, & primis supplex dedit oscula palmis.

IMPERATORES Romani (9) Manus exosculandas Nobilibus prætulerunt, post suis manibus sublevarunt ad oris osculum, vulgus genua exosculabatur, teste Pomponio Laeto, *Rittershus. d. l. sect. 7.* Imperatorum dextras (10) victrices obfortia facta, milites deosculabantur apud Romanos Alex. ab Alex. *lib. 2. genial. dier. cap. 19.* CATONI (11) de Provincia decedenti mulieres manum sunt osculatæ, quod genus honoris Imperatoribus modò, & quidem perpaucis id temporis tribuebatur Plutarch. *in Catone.* IMPERATORUM (12) *in expeditionem proficiscentium* humeris in æde Vestalium injectum fuisse paludamentum; eorundem in æde Jovis pedem *Senatores*, & in templo Jani manum averfam *Consules* osculatos esse memorat Illustris Anton. de Guevara *Episcop. Accitan. Carol. V. Imper. Consiliarius in Horolog. Princip. lib. 1. cap. 88.* Hodieque (13) in salutatione Magnatum osculatio ma-

ritum usitata est ; de quo more Balthasar Thomas *Ventil. Ph.*
losoyb. pag. 9. ita scribit : Familiam ducit hæc consuetudo
 osculandi manus Virorum Principum & illustri loco posito-
 rum ex Ethnicorum impia & ridicula religione, qui non nisi
 ad conspectum sacri alicujus, aut in quo divinitatis inesse cre-
 debant manum ad os referebant ; Deos enim quos his signis
 honorabant, tenui murmure precabantur, ut sibi faverent.
 Hoc præter Ethnicos Scriptores Hiobi etiam testatur oratio,
 quâ impietatem illam à se removet. Saniores autem, cum
 in Principibus etiam non obscura divinitatis indicia animad-
 verterent, iis honorem hunc habere cæperunt ; Et certè cum
 Deus Magistratus eo loco habeat, ut suo quoque nomine &
 titulo illos dignetur, rectè videbimur observantiam & sub-
 jectionem nostram his indiciis testari. Quare & hic honor
 olim Principibus adeò fuit proprius, ut si quis alicui cum
 offerret, hunc illustri loco natum eo ipso testaretur. Ejus
 rei illustre suppeditat exemplum Illustrissimus Hassiæ Prin-
 ceps OTTO, qui cum ignotus versaretur in aulâ Clivenfi,
 hoc ipso honore à Nobili quodam Hassio illi delato agnitus
 dicitur. Hoc igitur honore solos Principes & in Magistra-
 tu constitutos salutandos asserimus ; qui contra fecerit, &
 omnibus indistinctè obtulerit, eum à civitate longius, quàm
 adulatoriâ levitate putamus. Hæc ille add. Manutium *lib. 10.*
14 *var. lection. cap. I.* *Osculum* PEDUM (14) ex fastu Ori-
 entalium Regum Barbarâque superbiâ venit, nam jam dum
 Persis rerum potentibus non fuisse ignotum docemur à Xe-
 nophonte *Pædia VII.* Auson. *v. 168.*

Consensusque sui manifestans vota Senatus
 Creverat, orabat Dominos & poplite flexo
 Plurima divinis supplex dabat oscula plantis.

Emaculandum : Creber adorabat Dominus Caspar Barthius
Adversar. lib. 34. cap. 21. atque ad hunc morem alludit Martia-
 lis *lib. 10. epigr. 62.*

Et

Et turpes humilesque supplicesque
Pictorum sola basiata Regum.

Postea *Vitellius* (15) miri in adulando ingenii primus C. CÆ- 15
SAREM adorari ut Deum instituit; Cùm reversus ex Sy-
riâ non aliter audire ausus esset, quàm capite velato, circum-
vertensque se, deinde procumbens. Claudium uxoribus
Libertisque addictum, ne quâ non arte demeretur, pro ma-
ximo munere à Messalinâ petiit, ut sibi pedes præberet ex-
calceandos: detractumque focculum dextrum inter tegam
tunicasque gestavit assiduè, nonnunquam osculabundus Sue-
ton. *in vitâ Vitellii*. MAXIMINUS (16) Junior superbis- 16
simus erat, manum porrigebat, & ut genu sibi oscularetur
patiebatur nonnunquam etiam pedes Julius Capitolinus pag.
268. DIOCLETIANUS (17) edicto sancivit ut omnes 17
absque discrimine prostrati pedes sibi exoscularentur. Rit-
tershus. *de Oscul. Sect. 7*. Seneca (18) hunc ritum deprehendit 18
lib. 2. de benefic. cap. 12. Ab eo verò tempore, quo immanis-
simus SYLLA (19) tria civium millia dexteram ipsi manum 19
osculantium trucidavit, nullius deinceps Imperatoris manus
Romani osculati sunt Guevara *d. 1.* ubi Joh. Wanckelius *in no-*
tis ex Lucan. lib. 2.

Spes una salutis

Oscula pollutæ fixisse trementia dextræ.

De more (20) osculandi Impp. & Magnates vid. Gothofred. 20
ad l. 16. C. de donat. ant. nupt. Salmas. *in not. ad Vopisc. pag. 440.*

Hodie PONTIFICES MAXIMI (21) *Pedum osculo* coli effla- 21
gitant, ita Ceremoniale Romanum *lib. 3. Sect. 1.* Nemini o-
mnium mortalium Papa reverentiam facit assurgendo mani-
festè aut caput inclinando seu detegendo: Tantum *Romano*
Imperatori postquam illum sedens ad osculum Pedis & ma-
nus suscepit, aliquantulum assurgit, atque oscula mutuo cha-
ritatis amplexu illum benignè recipit. *lib. 1. Sect. 5.* Imperator
coronationem petens à Pontifice, illius pedes publicè oscu-
latur:

S 2

latur:

latur : Et primum Pontificem videt, detecto capite illum,
 genu terram tangens, veneratur : Et iterum cum appropin-
 quat ad gradus sedis, genua flectit, demum ad Pontificis pedes
 pervenerit, illos in reverentiam Salvatoris nostri Jesu Christi,
 cujus vices gerit in terris, ejus pedes osculatur. Christopho-
 rus Marcellus *libr. rituum Ecclesiasticorum Roman. Eccles. lib. 3.*
 22 *Sect. 4. Fol. 136.* edit. Venet. scripsit. Papam (22) distinguere
 in quatuor differentias, os, manum, genu & pedes. Os, inquit,
 Solus Imperator dignus est osculari; manum Cardinales; genu
 Episcopi; pedes osculantur gregarii & vulgares. Differentiã
 23 tamen haud attentã *Gregorius VIII.* (23) Pontifex præcepto
 X. sanxit : Solius Papæ pedes omnes Principes deosculentur,
 24 vid. tract. Cardinal. Benn. *de Gregorio.* Reges (24) in literis
 ad Pontificem missis deoscultationem pedum spontè detule-
 runt Thom. Lansius *in Orat. pro Ital. & in orat. contr. Ital.*
 Circa annum 1219. Reginaldus Austriæ Rex: *Beatissimo Patri
 ac Domino Honorio, Dei Gratia Summo Pontifici Reginaldus
 Rex commendationem cum Osculo Pedum.* Literarum Impe-
 ratoris ad Pontificem Romanum subscriptionem esse hujus-
 modi: Ego manus ac pedes vestræ Sanctitatis deosculor, scri-
 bit Bodinus *lib. 1. de Republ. cap. 9.* Honorem ejusmodi à
 25 CAROLO V. Imperatore ex (25) Africã reduce Pontifici Pau-
 lo III. exhibitum Poeta sic excipit :

E Lybiã advenit Romanus victor ad oras

Cæsar, & in niveis aureus ivit equis.

Ille triumphavit, sed Tu plus, paule, triumphas

Victor, namque Tuus oscula dat pedibus.

Platina *in vit. Pauli III.* CAROLUM IIX. Franciæ Re-
 26 gem (26) *Alexandri VI.* Pontificis & FRANCISCUM I.
 Galliæ Regem in Nuptiis Henrici filii cum Catharina Me-
 dicæa *Clementis VII.* Papæ pedes deosculatos fuisse, constat
 ex Paulo Jovio *Histor. lib. 47.* Sanctitatem atque humilita-
 27 tem (27) huic osculationi inesse, commendant Pontifici;
 Ita

Ita Benedictus Balduinus Ambrianus: Ex addito, *ait*, sandaliis aureæ crucis ornamento humilitas Papæ atque demissio commendari maximè debet. Cùm enim illi primùm agnoscerent, universos passim Christianos Pietatis & honoris ergò ad suorum pedum oscula proruere, ut à se honorem illum, ad Christi Domini gloriam transferrent, crucem, quæ perspicua est, illius gloriæ monumentum, calceis suis attexi curaverunt. Sic enim factum, ut Christiani homines cum honorum, quem Pontifici per pedum ejus oscula lubentes ibant delatum, cruce ipsius in calceis perspectâ, in Christum præsertim referrent, atque ideo ipsum ore contingere, labiisque impressis suaviari viderentur. Et ne defensionis cultus hujus quid desit, Chrysostronus (28) *Homil. 28* 59. *ad populum Antiochenum pag. 244.* Accede, *inquit*, sanctos tange pedes, multò namque honestius est, hos pedes tangere, quàm aliorum caput: Dic enim mihi, si quidam statuarum pedes apprehendunt, quoniam Regiam tantùm habent figuram, Tu ipsum in se habentem Christum non pedibus tenebis & salvus eris? Sancti sunt pedes, licet viles sint: Inquinatorum verò neque caput venerandum est: Sanctorum namque pedes magna potuerunt, quamobrem & ulciscuntur, cum pedibus pulverem excusserint. De adoratione pedum Papalium vid. commentarios Christ. Marcell. *lib. 1. Sacrar. Ceremoniar. Sect. 5. c. 3.* Singulariter notandum, quod (29) Angelus *Jctus in l. cum salutat C. de sent. 29 pass.* de se ipso scribit: Quamvis Papa ab omnibus circumstantibus osculari se velit in pede, quod ipse tamen à summo Pontifice semper non ad pedum, sed pacis aut manuum osculationem admissus fuerit. Add. Majolus *tom. 2. colloqu. 6. p. 484.* Josephus Stephanus *tract. de adoratione pedum Romani Pontificis.* Verùm (30) PATRIARCHA 30 CONSTANTINOPOLITANUS nullâ re deterreri à proposito potuit, quin Pontifici Romano denegaret osculi cultum;

sect. 2. quest. 9. exemplo Mardochai ejusmodi honorem A-
 mano denegantis. *Duces* (34) BULLIONES & WIR- 34
 TENBERGENSES, cum Romæ Carolus V. Reliquique
 penè multi Principes Pontifici pedes oscularentur, non po-
 tuère adduci, ut simile quid peragerent; ast Magnanimi Ec-
 clesiæ Romanæ ritus & sacra deseruerunt Bodin. *de Republ.*
lib. 1. cap. 9. Quoniam *Christus* (35) lavit pedes Apostolo- 35
 rum, sed non permisit ut illi pedes suos oscularentur; Ipse
Petrus Apostolus, (36) cujus successores se appellant Ponti- 36
 fices, cum divinum honorem sibi deferri videret à *Cornelio*
Præfecto, se in terram coram ipso ad pedes projicienda nole-
 bat, dicens: Surge & ego Ipse homo sum, *Actor. 10. vers. 25.* Ex
Sebast. de Rotenbach Wolffius tom. 2. lect. memorabil. cent.
16. pag. 112. narrat, (37) tempore Caroli Magni neminem 37
 unquam Papam pedum oscula exegisse, nec admisisse. Ad
 imitationem osculationis papalis (38) TARTARI suum 38
 Idolum venerantur, sic enim Dominus Erasmus Francisci
part. 3. der Ost- und West-Indischen / wie auch Sines-
sischen Lust- und Statsgartens pag. 1664. scribit:
 Am Ende der Hauptstadt Barantolo hat der grosse
 LAMA sein Residenz-Schloß Bietala genannt:
 Allda sitzt dieser Delgöß in dem innersten Stock-
 werck seines Pallasts / aller müßig / in feister und
 fauler Ruhe; läßt sich wie ein Gott anbethen / nicht
 allein von den Einwohnern des Reichs Lassa;
 sondern auch von allen andern Unterthanen der
 Tartarischen Könige; gestaltsam sie freywillige
 Wallfahrten dahin anstellen / und Ihm / als einem
 wahren und lebendigen Gott (weswegen sie Ihn
 auch einen ewigen himlischen Vater nennen) grosse
 Geschenke / nebenst demütigem Gebeth / aufopffern:
 In

In dem er in einem dunckeln Gemach / welches aber mit Gold und Silber geschmückt / dazu von vielen brennenden Lampen erleuchtet wird / an einer erhabenen Stelle auff einem Küssen sitzet / dem ekliche kostbarliche Teppichten unter gelegt. Daselbst werfften sich die Fremdlinge vor ihm nieder / und küssen Ihm in tieffster Demuth die Füße / nicht anders als dem allerhöchsten Bischoff. Welcher Fußkuß (wie Kircherus vermeint und schreibt /) allein dem einigen Stadthalter Christi / nemlich dem Römischen Pabst gebühret ; der Teuffel aber / zum abergläubischen Götzendienst der barbarischen Völcker / gleichwie alle andere Geheimnissen Christlicher Religion mißbräuchlich versetzet. Denn spricht Er / wie die Christen den Römischen Pabst einen Vater aller Väter ; also tituliren die Tartaren diesen ihren grossen Lamam , den höchsten Priester / und LAMAM LAMARUM, das ist / Priester aller Priester ; weilen von Ihm / als wie aus einem Brunnen / alle Sitten und Ceremonien der Religion herfließen.

39 Non (39) omittenda est circa osculum pedum Pontificis ridicula narratio, quam ex Piccarto *observat. histor. polit. narrat. ridicul. 4. p. 330.* refert Limnæus *lib. 4. Jur. Public. cap. 7.* ROLLONEUS Normannorum Dux, quando à Carolo Simplex Gallorum Rege, Gillin uxorem & Neustriam provinciam accipiebat, monitus ab adstantibus, ut pro more gentis Gallicæ, qui hujusmodi solennitatibus servatur, Regis pedem, oscularetur, admovit. Quo factum est, ut Rex ex tantâ pedis osculatione retrorsum ceciderit in sedille. *Osculum*

(40)

(40) *GLADII* est signum, quod quis Jurisdictionem Superi- 40
 rioris reverenter agnoscere velit, justitiamque sanctè sit ad-
 ministraturus, Carpzov. *ad L. Reg. c. 10. sect. 9. num. 25.* cujus
 ritus à Militibus Martis gladio cinctis suos sumere natales
 conjecturamur. Olim enim feudum nemo accipere pote-
 rat, nisi esset militiæ capax, Reusner. *disput. 3. thes. 92.* secus
 ac hodie, ubi etiam fæminæ feudum accipiunt 1. *feudor. 8.* Ger-
 manorum IMPERATOR (41) Vasallos tam Seculares quam 41
 Ecclesiasticos Gladio investit. Vultej. *de feud. l. 1. cap. n. 29.*
 D. Tabor. *doctr. feudal. Ignograph. part. num. 33.* Qui ensis
 evaginatus investituris, Princeps sit, vel Comes, vel Baro, e-
 jusve Legato porrigitur, ut capulum ejus apprehendens
 extremum conum, den Knopff / osculetur. In investitura
 Archiepiscopi TREVIRENSIS (42) in Comitibus Augu- 42
 stanis anno 1582. ita observatum esse, testatur Petr. Fleisch-
 man. *in descript. Comit. August.* (43) MAXIMILIANUS 43
 Baviaræ Dux & Elector cum investiretur (absque vexillis) gla-
 dii Imperialis eidem à Cæsare porrecti capulum osculatus est.
 Lundorp. *Act. publ. lib. 6. c. 159. pag. 1065.* Eadem solennitate
 (44) Electoralium & Ducalium SAXONICORUM Feu- 44
 dorum investitura Viennæ d. 1³ August. anno 1621. peracta
 ex relatione, quam D. Carpzov. *ad L. Regem cap 10. sect. 9.* ha-
 bet, pluribus legitur ibi: Nach diesem hat der Obriste
 Hoff-Marschall/ Herr von Herberstein / das blossse
 Schwerdt/welches Er bey der Belehnung zu Ihrer
 Kaysrl. Majest. Rechten gehalten / derselben zuge-
 stellet / die mit Ihrer rechten Hand einem ieden Ge-
 sandten den Knopff denselben mit dem Munde /
 (weiln es bishero also iederzeit observiret worden)
 zu berühren und zu küssen dargereicht. Conum (45)
 tamen istum Electorem MOGUNTINUM anno 1654. 45

T

capulo

capulo quidem aliquantisper in manu retento non fuisse de-
 osculatum ex relatione sibi factâ meminit Linnæus *de Jur.*
 46 *Publ. tom. 5. pag. 247.* Investiendi (46) modum NEAPOLITANIS Regibus usitatum descripsit Pontanus *lib. 2. de reb. gest. reg. Ferdin. Alphonfi.* ubi osculum POLLICUM usitatum est: Sedet Rex medius, regia sella, editione loco constituta. Assident juxta eum ordinis optimates, ac proceres, stant inde purpuratorum frequentes ordines, loco quisque suo. Regis ad pedes genibus innitens à dextra procumbet parte Epistolarum Magister, qui nunc Secretarius dicitur, sinistra Antistes, Evangeliorum libros regio in sinu stratos tenens. Horum medius genibus & ille procumbit innisus, qui in verba jurat, utrâque manu libris apertis imposita: Magister Epistolarum verba præit, quæ juraturus in verba sequitur. Igitur postquam Ursos regios ad pedes provolutus, palmam in codice utramque expansam statuit, tum Magister præire verba cepit, Ursusque ea est secutus. Ursus ego ursinus Nolæ & Atripali Comes, Asculi, Lauri & Furini Dominus &c. Peracto juramento manus è libris sustulit. Tum Rex Ursi manus utriusque digitis pollicibus apprehensis, suosque intra pollices iis insertis, devinxit illos suis, statuitque super Evangelia. Hic rursus Ursus Magistro præeunte verba: Ego me, inquit, cum liberis successoribusque meis Ferdinandi Regis mei, Domini mei, liberorum ac successorum ejus ligium hominem statuo, dedicoque, eumque me hic sisto. His ter
 47 dictis, *regios osculatus est pollices.* Apud (47) ASIATICOS in signum subjectionis *terram* osculatur. Sic Johan. de Mandeville, *in Itinerario cap. 7.* Oportet, inquit, quod ubicunque primum nuntius Soldanum aspiciat, sive ad fenestras vel alibi, cadat ad genua & terram protinus osculetur. Quemad-
 48 modum olim terram, (48) tanquam communem matrem seculo complexi sunt, Ovid. 3. *Metamorph. vers. 24.*

Cad.

Cadmus agit grates, peregrinaeque oscula terræ
Egit; & ignotos montes agrosque salutat.

Add. Valer. Maxim. *lib. 7. c. 3. exempl. 2.* L. Junius Brutus (49)49
terram, (ob quas causas vid. Valer. Maximus *lib. 7. dict. factor.*
memorab. c. 3. exempl. Rom. 2.) osculatus est.

CAPUT QUINTUM
DE
OSCULO CLEMENTIÆ.
SUMMARIÆ.

1. *Quoniam ita dicatur.* 2. *Divinae clementiae signum est, quod*
Christus Infantulos osculatus fuerat. 3. *Joseph osculatus*
est fratres suos. 4. *David Barsillaem.* 5. *Raguel Tobiam* 6.
Reges Israel literatos osculo soliti honorare. 7. *Salvius Otto*
osculo dimisit amicos suos. 8. *S. Sulpitius Galba Icelum ar-*
ctissimis osculis excepit. 9. *Trajanus Senatum excepit &*
dimisit osculo. 10. *Friedericus Legatos Pontificis osculatus*
est. 11. *Sixtus Pontifex osculatus est Ernestum I. Elector. Sa-*
xoniae. 12. *In Imperatorum Germanorum inaugurationibus*
Archi-Episcopus osculatur Electum. 13. *Nonnulli Germaniae*
Principes in actu Investiturae osculantur Vasallos, exemplo
Reverendissimi Principis Augusti Archi-Episc. Magdeb. Ad-
ministr. Postul. 14. *In investituris Ecclesiasticorum feudo-*
rum oscula solent adhiberi. 15. *In Gallia Rex investiendos*
osculo excipit. 16. *Parci solent esse Principes in insigendis*
osculis. 17. *Numidia Reges nulli mortalium oscula ferebant.*
18. *Tiberius oscula edicto prohibuit.* 19. *In Academiis circa*
promotiones Doctorales clauditur osculo, ut usque ex Kiszelio
refertur. 20. *Lectum dignum est, quod habet Durrius.* 21. *Na-*
tio ista osculi non est de substantia actus. 22. *Quid sit ad-*
oratio sacrae purpure. 23. *Non solebant ipsam vestem sed ma-*
num dextram, qua istam attigerant, osculari.

- 1 (1) QUod Superiores vel nomine ipsorum alii Inferioribus
 2 infigunt Osculum, dicimus Clementia. Clementia
 effusa facit amori Principem Didac. Saavedra *symbol. polit.* 22.
- 3 (2) Divinae clementiae signum est, quod CHRISTUS Serva-
 4 tor infantulos fuerat osculatus *Marc. 10. vers. 13.* (3) JOSEPH,
 Aegypti magnus Praefectus, fratris sui Benjamin collum cir-
 cumdedit, lacrymavitque uterque, omnesque fratres oscula-
 5 tus est *Genes. 45.* (4) DAVID Rex *Barfillaem* Gileaditem
 virum insignem osculatus est, eumque, cum manere recu-
 6 sasset, dimisit 2. *Samuel. 19. v. 39.* uti & Jonathan 1. *Sam. 20. v. 41.*
- 7 (5) RAGUEL *Tobiam* hospitem excepit eumque osculatus
 8 est, *Tob. 7. v. 6.* (6) REGES ISRAEL *litteratos* osculo so-
 liti sunt honorare. Cum enim Coram Rege intrabant Sy-
 nedriales aut sapientes Israel, assurgebat ipsis, collocans eos
 juxta latus suum, sicut fecit *Afa* Rex Judae, etiam discipulis
 adhuc, assurgendo de throno suo & illos osculando, appel-
 landoque, mi Magister, mi Domine, Schickard *de jur. Ebræor.*
 9 *cap. 9. p. 91.* (7) SALVIVS OTTO amplexu ex osculo
 10 dimisit Amicos suos *Sveton. in Salv. cap. 10.* (8) SEVERUS
 SULPITIUS *Galba* in Hispania Icelum è veteribus concu-
 binis de Neronis exitu nuntiantem, non modò arētissimis
 osculis excepit, sed etiam amicè habuit, *Sveton. in Serv.*
 9 *Sulpit. Galb.* (9) TRAJANUS Senatū osculo excipie-
 10 bat & dimittebatur osculo. *Plinius in paneg.* (10) FRIDE-
 RICUS *Aenobarbus* Legatos Adriani Pontificis osculo exce-
 pit, *Günther. lib. 7.*

Protinus optatae praesentibus oscula pacis
 Dulciora suspendens, Papae Cleroque salutem
 innuit, & laetos à se dimittit in urbem.

- 11 Herrenschild. *dissert. de Oscul. cap. 45.* (11) Principes cle-
 mentiam Pontificum ex osculo aestimabant; sic de Electore
 Saxoniae ERNESTO I. *Cyriacus Spangenberg in Chronic.*
Mans-

Mansfeldensi cap. 342. pag. mibi 399. lat. 1. ad annum. 1486.
rythmos habet:

Der dritte Keyser Friederich
Belehnte mich in Oestereich /
Das Land mit Untreu ward geplagt /
Den Herren von Plauen ich verjagt /
Bracht Sagen Biberstein an mich /
Maximilian halff krönen ich /
Sixtus der Vierdte den Kuß mir gab
Die Ros' unds Creuz zum heiligen Grab.

In IMPERATORUM GERMANORUM inaugurationibus, qui actus sancti sunt, Archiepiscopus negotium consecrationis & Curationis perficiens, Electum osculatur. Schleidan. *de stat. Relig. lib. 19.* Apud (13) nonnullos Germania Principes in usu est, Vasallos in actu Investituræ osculari, sic Reverentissimum ac Serenissimum Principem Dominum AGUSTUM Archiepiscopatûs Magdeburgensis Administratorem Postulatum, Primatem Germaniæ &c. Illustrissimum Dominum JOHANNEM GEORGIUM Comitem in Mansfeld, paucos ante annos Juxta morem curiæ hujus feudalis vasalli pedem sinistrum ejus dextro tangentem dextraque collum manu complectentem osculo investivisse, ex celeberrimo Jcto Dn. EBERHARDO FABRICIO, Cancellario Mansfeldensi spectatissimo percepimus. (14) In investituris Ecclesiasticorum Feudorum oscula solent adhiberi, Piccart. *decad. 6. observat. Polit. ridic. narrat. in fin.* Arniseus *de subject. & exempt. Cleric. c. 7. num. 21. pag. 240.* citante D. Dietherro *ad Besold. Thesaur. Practic. voc. Kuß.* (15) IN GALLIA Rex illos, quos investit, osculo excipere, manusque jurantis complicitas suis inferere

solet, Sprenger. *in Christ. Orb. perspicil. tit. 15. pag. 749.* Petr. Gregor. Tholosan. *Syntagm. Jur. Univers. lib 6. cap. 15. num. 7.*

16 **Parci** tamen (16) solent esse Principes in infigendis osculis, nisi forsan ex recepta observantia & more majorum id faciant; idque ex arcano quodam Status ad fugiendam

17 familiaritatem, exemplo (17) *Numidia Regum*, qui more gentis suæ, nulli mortalium osculum ferebant, Valer. Ma-

18 xim. *lib. 2. cap. 6. & Tiberii* (18) qui minimè comis Imperator ut *Plinius* vocat, cùm oscula cottidiana graveretur, ne superbiæ hoc ipsi tribueretur, si solus consuetudinem aspernaretur, edictio ea prohibuit, Dn. Christ. Adam Ruperti in Universitat. Altorphin. quondam Professor Historiarum *in Observat. ad Valerian. lib. 2. c. 6. dissert. 1. §. 9.* In A C A-

19 **DE MIIS** (19) circa promotiones Doctorales, quæ ex concessione Imperatoriâ fiunt, inter alias solennitates quæ adhibentur, clauditur Osculo. vid. Discurs. Academ. *de Regali Habend. Judeor. quatenus in Imper. Roman. inter Christian. toler. Poss. habit. in solenni promot. actu quatuor. Doctorum juris* à Dn. Joh. Kizelio U. J. D. & Prof. Publ. Giessæ Hassor. anno 1617. ubi in fine ita: Postremo, Clarissimi Dnn. Doctores, vos etiam veræ amicitiae symbolo, osculo nimirum, amplector, eoque in fraternitatem & amicitiam nostri ordinis vos recipio, quæ, cum non in contumione, sed in veritate consentientium consistat, ad concordiam, quâ parvæ res crescunt, sectandam, discordiam, quâ magnæ res dilabuntur, effugiendam, vos adhortor, ut per omnem vitam vestram, tam pacem publicam, quàm privatam, salvâ tamen justitia & veritate, tueamini, præstando superiori honorem & obsequium, æquali consilium & auxilium, inferiori benevolentiam & subsidium, sinceros & veros justitiæ antistites vos ubi-vis locorum exhibeatis, secundum *Spec. in §. fin. de advocat divers. judic.* in consilio sitis cauti, in patrocinio fideles, in judicio justî, cogitantes vos de talento vobis con-

credito,

credito, supremo omnium judici tandem rationem reddituros esse. Atque hoc amicitiae & charitatis symbolo, uti charitas ipsa omnia claudere dicitur, hunc actum concludo. Tale osculum in solenni Doctorum renunciatione observari ubivis constat. Quoad Philosophiae tamen Magistros, cum aequè au-
 liant Doctores D. Balthas. Cellarius *in Politic. cap. 14. §. 26.* ritus osculandi in aliquibus Academiis cessat. Legi (20) me-
 rentur, quæ Excellentissimus Theologus ac Philosophus Dn. Johan. Conrad. Dürrius *in illustri Academia Altorfinâ Profess. Publ. sub Decanatu Facultatis Philosophicæ in anno 1671. mense Junio cum XII. Philosophiæ Candidatos renunciaret Magistros, unâ cum ingeniosa oratione de præposterâ & impia Libertate Philosophandi, præsertim in Religionis negotio evulgavit: Osculo, ait, porrò excipiendi eratis, ò mei, etiam nobis à Cæsarea Majestate indulto. Enimverò periculum est, in isthoc cœtu matronali lateat virguncula, quæ agrè ferat alteri florem maxillarum juvenilum osculo maritali: Nam id genus hominum valdè est irritabile. Ego verò illud amoris & concordiae symbolum penitissimè animis vestris defixum esse velim, cum præsertim amabili Musarum & Charitum numero, auspicato nomine confluxeritis. Non tamen (21) est datio
 ista osculi de substantia actus; quia mulieres etiam osculantur, ita loquitur Baldus, desponsatur & benedicuntur, nec tamen doctorantur. post Rittershus. Dn. Kemp. *de Oscul. artic. 3. §. 13.* (22) Ultimò circa osculum Clementiæ notetur, quid adoratio sacrae purpuræ *in l. 1. C. de apparit. præf. prætor. lib. 12. l. 7. C. de militar. poss. lib. 12.* Scilicet Purpuræ usus Romæ fuit, & quidem in trabea, Plin. *lib. 9. cap. 39.* Trabea autem erat togæ species ex purpura & cocco, quâ operti Romanorum Reges initio procedebant. Isidor. *lib. 19. cap. 24.* Principem ergò accedentes, purpuream ejus vestem osculabantur, seu adorabant, *hoc est, ori admovebant, Limn. tom. 1. Jur. publ. lib. 2. cap. 7. Panciroll, rer. memorab. lib. 1. tit. quomodo-**

modo salutati fuerunt Imperatores; Ubi tamen Salmuth. pag. 23 433. (23) notat non fuisse exosculatos vestem ipsam, sed manum dextram, quâ istum attigerant. Neque enim cuivis patebat aditus osculandi Principis purpuram, sed tantum primoribus, seu primæ gratiæ hominibus, ut admissio talis clementiæ signum sit habitum.

CAPUT SEXTUM
DE
OSCULO RELIGIOSO.
SUMMARIÆ.

1. Quale sit. 2. Antiquitas infantulos in mundum venientes osculo excipiebat. 3. Sententia Cypriani ad Fidum refertur. 4. Quid Fidus senserit. 5. Quoslibet infantes ab utero prodeuntes ter osculari solebant veteres. 6. In Baptismate ipsis oscula dabant. 7. Absoluto Baptismate minister Baptizatos osculabatur. 8. Sacerdotes in Missâ quid osculentur. 9. Prolixi sunt in osculis. 10. Signum Crucis osculo venerantur. 11. Coronam Spineam Jesu Patientis Ludovicus Rex Gallie osculatus est. 12. Tunicam Christi inconsutilem osculo venerantur Pontificii. 13. An quis citra superstitionem crucem ligneam &c. exosculari debeat? 14. Agonizantibus apud Pontificios crux materialis osculanda præbetur. 15. Quomodo Andreas Apostolus in agone Crucem salutaverit. 16. Cor osculabatur. 17. Reliquiæ Sanctorum osculo coluntur. 18. Løjole defuncti vestimenta mulier osculata & valetudinem recuperasse dicitur. 19. Vulnera & cicatrices Martyrum fideles sunt exosculati. 20. Constantinus Magnus labra cicatricibus Sanctorum Martyrum admovit. 21. Factum est ut ex veris sive fictis reliquiarum miraculis rudis plebs illas devotè tangere & osculari cœperit. 22. Isidorus Clarius defunctus, quantam opinionem Sanctitatis post se reliquerit. 23. Sancti religiosè non sunt colendi. 24. Quid

24. *Quid pulverem oscularis?* 25. *Simulacrum Herculis osculati sunt.* 26. *Megarenses in honorem Veris oscula distribuere.* 27. *Aliquid religionis in osculis liminum & postium subesse putarunt.* 28. *In cultu divino oscula Diis libebantur.*

Illud (1) dicimus, quod ex Zelo Religionis datur. Pia Antiquitas (2) INFANTULOS in mundum venientes osculo fueverit excipere, quod manus Dei omnipotentissimas in divinissimo labore ibi deprehendant, sic Cyprianus (3) *ad Fidum Presbyterum in Epistola Synodali lib. 3. epist. 8.* scribit: Quod vestigium infantes in primis partus sui diebus constituti mundum non esse dixisti, quod unusquisque nostrum adhuc horreat exosculari, nec hoc putamus ad cœlestem gloriam dandam, impedimento esse oportere. Scriptum est enim: Omnia sunt munda mundis. Nec aliquis nostrum id debet horrere, quod Deus dignatus est facere. Nec etsi adhuc infans à partu novus est, non ita est tamen, ut quisquam illum in gratiâ dandâ atque faciendâ horrere debeat, osculari quando in osculo infantis unusquisque nostrum pro suâ religione ipsa adhuc recentes Dei manus debeat cogitare, quas in homine modò formato & recens nato quodammodò exosculamur, quando id, quod Deus fecit, amplectimur. Contendebat (4) *Fidus* ille, parvulos recens natos ante octavum diem baptizari non posse, eò quòd immundi sint, & idcirco eos osculari horreamus: contrarium autem Cyprianus probabat, & per gratiam dandam, pacemque cum eo faciendam non intelligebat gratiam Justificationis, quæ datur in baptismo virtute ipsius, sed signum amicitiae & reconciliationis, quod per osculum parvulo infixum adhibebatur, ait Plur. Reverend. Dn. Andr. Christoph. Schubartus Eccles. Hallens. Pastor & Gymnasii Inspector *in dissert. inaugural. Jena anno 1674. habit. de Ritibus Primitivæ Ecclesie Baptistimatib. thes. 47. add. Ambros. lib. 2. de pœnit. cap. 3. epist. 33. Bernhard.*

u

hard.

hard. *Sermon. 2. super cantic. Tertullian. de veland. virgin. c. 6.*
 § *apologet. Quoslibet (5) infantes ab utero prodeuntes ter oscu-*
 lari solebant veteres Christiani, in honorem scilicet Sacrosan-
 ctæ & individuæ Trinitatis Paul. Egard. *in Medull. Theolog. loc.*
 6 *de Deo. In Baptismate (6) infantibus oscula dedisse memo-*
 7 *rat D. Rixner. c. l. cap. 7. n. 9. & absoluto (7) Baptismo statim*
 minister Baptizatos osculabatur non tantum infantes, sed &
 adultos, quod osculum erat Gratia, Plur. Reverendus Dn.
 Matth. Zimmermann *Superint. Misenenfis in egregiâ dissert.*
Histor. Theol. ad illud Tertull. Fiunt non nascuntur Christian.
 8 §. 74. PONTIFICIORUM (8) SACERDOTES in Missâ deo-
 sculantur jam Altare, nunc Imagunculam materiæ vel metallo
 inclusam, M. Henric. *de Hassia de Secreto*; Pròlixique sunt (9)
 9 in osculis variaq; illis significata exprimit D. Josuas Stegmann.
in Christognos. meletemant. V. Christ. Genethl. ibi: Osculum,
 quod Sacerdos exhibet altari, volunt significare unionem,
 quæ est aut unio verbi divini ad humanam naturam, aut est
 unio Christi Domini ad Ecclesiam, aut est unio Christi Domi-
 ni ad animam fidelem! *Osculum* quod exhibet Sacerdos Mi-
 nistris, significat Pacem, quæ est aut temporalis aut spiritua-
 lis, aut æterna. *Osculum*, quod exhibet Sacerdos patinæ, si-
 gnificat charitatem, quæ est aut in Deum, aut in Proxi-
 mum. *Osculum*, quod exhibet Sacerdos libro, significat con-
 sensum sive concordiam, qui consensus respicit & Patres Vete-
 ris Legis & nos Evangelicos. *Osculum* in missâ tredecies exhi-
 betur à Sacerdote. *Osculum* adhibetur Altari sexies, bis patinæ,
 bis libro, & bis ministrantibus, neque id sine mysterio, si cre-
 dimus Hennequinæo *de Ceremon. Missæ cap. 9.* propter tenarii
 numeri rationem additâ unitate, ternarius enim numerus
 quatuor vicibus repetitus, denarium facit, cui adjuncta mona-
 de, fit numerus decimus tertius, qui numerus in Christo Do-
 10 mino & Apostolis mysticus est. Cum juratur, (10) SIGNUM
 CRUCIS osculo venerantur, quemadmodum Ducem Hispan-
 nicum

nicum in An. 1565. fecisse ex Historia Antipodum seu Historia Americana part. 2. p. m. 336. constat ibi: Da Er (der Spanische Obriste) nun das là Caille Rede an und ausgehöret / habe Er nicht allein mit gewissen Worten / Treu und Glauben / (welches Er mit vielen wiederholten Zeichen des H. Kreuzes / durch einen Kuß geweyhet / bekräftiget / verheissen &c. (sed quàm malè fidem servavit, ex relatione constat) CORONAM (11) SPINAM Jesu Patientis à Græcis redemptam Lutetiamque apportatam Ludovicus Rex Galliaë cum Episcopis magno cultu excepit atque eam osculatus est, Genebard. *lib. 4. Chronolog.* Tunicam Christi (12) inconsutilem (quam Treviri servari ostenditur, vid. D. Joh. Georg. Dorscheus *in tract. de tunic. Christ. inconsutil. cum refut. fabul. de ejus asservat. apud Trevir.*) osculo venerantur Pontificii. An verò (13) quis citra superstitionem crucem ligneam, auream, argenteam exosculari & venerari religiosè debeat; vid. Herrens Schmid. *d. l. c. 35.* Apud Pontificios (14) AGONIZANTIBUS crux materialis osculanda præbetur, Bellarmin. *tom. 2. contro. 3. l. 2. c. 23. colum. 1326.* ANDREAS (15) autem *Apostolus* in agone Crucem salutavit eo modo, quo Moses cœlum & terram, sed non adoravit, neque oscula fixit, Herrens Schmid. *ibid.* Ex piâ intentione antiqui (16) COR alterius osculabantur: Sic *Origenis* pater, cum in filio animadvertisset divinius ingenium, dormientis pectus sæpè reverenter osculatus, legitur, ratus in eo Spiritum Dei Templum sibi consecrâsse, Jacob. Pontan. *in Bellarmin. Attic. pag. 691.* Kemp. *d. l. art. 2. §. 6.* Pontificiæ Religioni addicti colunt adhuc osculo (17) RELIQUIAS, ut medicinam ab ipsis expectent, sentiantque se exinde sanatos. LOJOLÆ (18) defuncti corpus Bernhardina quædam Romana, cujus filia strumis diu laboraverat, uti apud Medicos desperata fuerat sanitas, optavit Ignatii tangere vestimenta, tandem per turbam hominum evasa, frustulam apprehendit, osculata & valetudinem amissam, recuperasse, dicitur, Petr. Massæus *lib. 3. in vit. Ignat. Lojole cap. 14.*

19 VULNERA (19) & Cicatrices MARTYRUM Fideles exoscu-
lati sunt, Prudent. *in hymno S. Vincentii* passion. dicat:

Coire toto ex oppido
Turbam fidelem cerneret,
Mollire præfultum torum,
Siccare cruda vulnera
Ille unguularum duplices
Sulcos pererrat OSCVLIS,
Hic purpurantem corporis
Gaudet cruorem lambere.

- 20 CONSTANTINUS MAGNUS (20) labra cicatricibus
sanctorum Martyrum admovit, Theodoret. *Histor. Eccle-
siast. lib. 1. cap. 11.* Euseb. *lib. 1. de vit. Constantini c. 4.* Cæ-
sareæ in Palestina natalis S. Juliani Capadocis, qui exosculans
necatorum Martyrum corpora, ut Christianus, *Martyrolog.*
21 *Roman. XIII. Kal. Mart.* Factum (21) est ex illis sive veris sive
fictis reliquiarum miraculis, ut rudis & ad superstitionem
pronior plebs adorare easdem; tangere devotè & osculari
cæperit, eximiæ inde Virtutis atque Meritorum participem
fore sperans. D. Thomas Steger, Lipsiæ ad D. Thomæ Eccle-
siastes, *in Dissertat. Theologic. Inaugural. de Ortu & Progressu*
22 *Reliquiarum thes. 51.* ISIDORUS (22) Clarius an. 1555. de-
functus, tantam Sanctitatis opinionem reliquit, ut post obi-
tum turbâ ingruente & invitis custodibus ædes perrumpente
totis quadringentis horis ad deosculandum patuerit, nullo
fœtore emisso vid. August. Thuanus *lib. 16. Histor. Dn. Kemp.*
d.l.

d. l. Ast Sanctus (23) religiosè non esse colendos, Carolus Ma- 23
gnus *lib. 1. de Imag. cap. 9. ac lib. 2. c. 20. & 25.* eum citante D.
Joh. Gerdard. *in Confession. Cathol. ab ipsius filio Joh. Ernesto*
Gerbaro, in Epitom. redacta lib. 2. special. part. 2. art. 10. cap. 2.
pag. mib. 510. docet. Adoratur, inquit, Deus, sed non oscula-
tur; venerantur sancti, qui è seculo cum triumphis merito-
rum migraverunt, sed nec adorari debent cultu divino, nec
osculari, (*latinius osculo excipi*) (24) quid pulverem lintiami- 24
ne circumdatum adorando oscularis? Propè ritum Gentili-
um videmus sub prætextu religionis introductum in Ecclesiis.
Hieronym. *epist. 2. advers. Vigilant. Tom. 2. oper. p. 121.* Dn.
Andreas Kunad. *S. Theol. D. & in Academ. Wittebergens. Pro-*
fess. in Constantin. Evangel. Disp. 5. cap. 2. Romani *Simula-*
crum (25) ex ære *Herculis* osculati sunt, Cicer. *lib. 6. in Verrem.* 25
MEGARENSES (26) in honorem Veris, teste Theocrito 26
Idyll. 12. oscula distribuere. Vere quippe ineunte inter ipso-
rum pueros certamen fuit institutum, ut qui suavius esset de-
osculatus, corallis onustus abiret. Vid. Marcell. Donat. &
Joan. Gruterus *in Thesaur. Critico pag. mib. 576.* Aliquid reli-
gionis (27) in osculis LIMINUM & POSTIUM subesse, 27
Romani putarunt, vid. Lipsium *lib. 2. Elector. 6.* Turneb. *lib. 12.*
advers. c. 5. pag. 382. Tibull. *lib. 1. Eleg. 2.*

Non ego si merui, dubitem procum-
bere templis,
Et dare sacratissimæ oscula liminibus;

In cultu (28) divino oscula Diis libabantur, de quo ritu pertra- 28
ctavit J. L. de la Cerda *in Virgilium & Læl. Bisciola Tom. 1.*
lib. 7. cap. 14.

CAPUT SEPTIMUM
DE
OSCULO MYSTICO.

SUMMARIA.

1. Quid dicatur osculum Mysticum. 2. Duplex datur sacra Scripturae sensus. 3. Osculum Mysticum in sacris literis denotat cultum. 4. Deosculatio apud Hebraeos idem est quod Adoratio. 5. Adorare dicitur, quod manus admoveatur ori. 6. Quid significet Psalm. 2. v. 12. Osculamini filium. 7. Grotius Psalmum in persona Davidis perperam explicat. 8. D. Osiandri observatio ad Grotium ponitur. 9. Psalmus agit de Messia. 10. Quenam sit Lyrani sententia refertur. 11. Oscula libemus sanctissimis Dei filii manibus, quae caelos condiderunt. 12. Sponsa in Canticis: Osculetur me osculo oris sui. 13. Quomodo interpretetur illud S. Bernhardus. 14. Quomodo S. Ambrosius. 15. Piè differit Stegmann. 16. D. Glassius verba Sponsae caelestis de promulgatione Evangelii explicat. 17. Christianus Jesulum intra, circa, infra & quae supra eum sunt, osculetur. 18. Christi vulnera osculemur. 19. Osculum denotat obedientiam. 20. D. Calixti ad Genes. 41. v. 4. explicatio. 21. Versio Lutheri. 22. Quid sit in sacris osculari vitulos. 23. Idolum actu non sunt osculati. 24. Quale fuerit Idolum Moloch. 25. Osculum Ebraeis significat mortem placidissimam. 26. Moses, Aaron & Miriam mortui dicuntur in osculo.

- 1 (1) **M**ysticum dicimus, quod non tam corporaliter figitur, quam quod obedientiam vel singulari honoris cultu perficitur. Duplex (2) enim datur sacrae Scripturae sensus, mysticus sive Spiritualis, & Literalis. D. Christian. Chemnitius, *Disput. Theol. de Sens. Scriptur. Sacr. 4. tb. 6.* Mysticus est, qui

qui non significatur proximè per ipsa verba, sed per rem
 ipsis verbis significatam, D. Salom. Glassius *lib. 2. Philol. Sacr.*
part. 1. Sect. 1. Osculum (3) Myfticum in facris literis denotat 3
 cultum reverentiam, & adorationem. Et *deosculatio* (4) 4
 idem sæpè apud Ebræos est quod *Adoratio*. Desumunt, in-
 quit Flacius *in Clavi S. Scripturae* derivationem nominis ado-
 rare ab ad & ora, ut sit adoratio quasi ad ora inclinatio; ita
 dicta ab adjuncto orientalium populorum gestu, qui hono-
 rem exhibitori superioribus ora ad pedes & genua inclina-
 bant, vel manus ad ora movebant; & Hugo Grotius *Expli-*
cat. Decalog. pag. 35. Non aliud significat (5) latinum *adorare*, 5
 non ab *orare* i. e. *precari*, factum, ut imperiti homines existi-
 mant, sed ab eo, quod manus admoveatur ori, vid. Joh. Cun-
 rad. Dieteric. *in Antiquitat. Biblic. in Job. 31. v. 26. pag. mih. 408.*
 Gruter. *Thesaur. Critic. f. 2. Barth. advers. l. 32. cap. 13.* D. Go-
 thofredi Cundisii *dissertat. de genuino Religioſæ Adorationis &*
invocationis objecto Jena anno 1650. habit. §. 2. Sic (6) *Pſal. 2. v. 6*
12. Osculamini Filium. vertit B. Lutherus: *Huldet Jhm / gebt*
Jhm gleiche Ehre mit dem Vater / Joh. 5. vers. 23. Vinarienses:
Erkennt Jhn für einen einigen HErrn und Heyland / liebet Jhn
inbrünstig. Quem Psalmum (7) post *Jansenium, Calvinum,* 7
Pellicanum in persona Davidis explicat Grotius, aſt perperam;
 uti gnaviter animadvertit (8) Consummatus ille Tubingen- 8
 sium Theologus D. Joh. Adam Osiander, *in aureis Observa-*
tionibus ad lib. Hugonis Grotii, de Jur. Bell. & Pac. lib. 1. cap. 2.
ad theſ. 7. observat. 1. ibi: Quum verò dicitur, osculamini
 Filium, malè hoc Grotius exponit in Commentario, ac si
 Daniel hoc voluisset: Vos alii vicini Reges interfectorum
 Regum exemplo territi in tempore, venite ad fædus obse-
 quiosum, beati omnes, qui fidei meæ se permittunt. Non
 enim hîc agi de osculo Davidi inferendo, ex dictis constat:
 Cum Psalmus agat (9) de Messiâ, per filium hîc intelligitur 9
 Filius in æternitate genitus, ex quo superior eminentissimo
 crea-

crea-

creaturarum ordini ipsis angelicis spiritibus *Ebra. 1. v. 4. & 5.*
 Quamvis autem Psaltes referat hæc verba ad Filium Dei
 consubstantialem, non tamen agunt illa directè de submis-
 sione ad fœdus obsequiosum, sed patriâ & cultu divino illi
 deferenda, ut partim vox ipsa docet, quæ ita usurpatur
1. Reg. 19. vers. 18. partim usus & consuetudo illorum, qui
 extra Ecclesiam, atque hoc modo Deastros suos veneraban-
 tur, quod Jobus indicat, dicendo *cap. 31. vers. 26. 27.* Si
 vidi solem cum fulgeret & lunam incedentem, clarum & læ-
 tatum, est in abscondito cor meum, & osculatus sum manum
 meam ore meo, quamvis enim sint, qui de lata fortuna hoc
 accipiant, quos dum quis suæ industriæ tribuit, manum su-
 am osculari dicitur, tanquam fontem tanti boni, & juxta
 Gregorium, qui laudat, quod facit, & testimonio propriæ lo-
 cutionis sibi virtutem tribuit operationis manum suam oscu-
 lari dicatur, nihilominus alii interpretes de protensione ma-
 nus religiosâ è longinquo & osculo illius luce cœlesti perfusæ
 accipiunt, imò ipse Grotius de subreptione opinionis, quod
 Sol & Luna summi Dii, rerumque arbitri, animus adorandi
 quibus debeatur, partim interpretes orthodoxi, inter quos
 Dn. D. Gejerus hic omnino videndus. Hæc D. Osiander; Ly-
 10 ranus (10) ad hujus Psalmi verba; id est, facite Christo debi-
 tum homagium. Nam facientes homagium fidelitatis alicui,
 ipsum osculamur. Obedientia hisce verbis poscitur. D. Glas-
 sius *Rhet. S. Tr. 1. cap. 4. p. 69.* Sanctes Pagnin. *in Lexico* allegat
 verba R. Aben Ezra: Servite Domino respectu Domini,
 Osculamini filium respectu Messia. Osculari ergò heic loci
 est Regi Christo sceptrum sua submittere, ipsique servire, Drus.
in comment. ad difficil. loca Genes. c. 118. lib. 2. observ. c. 16. & cent.
1. miscell. c. 60. D. Job. Gerbard. tract. de Magistrat. polit. membr. 1.
num. 166. addatur D. Hoe *ad Psal. 2. concion. 7.* D. Calovius *in*
 11 *Bibl. vet. T. illustr. p. 1256.* Oscula (11) libemus sanctissimis
 Dei Filii manibus, quæ cœlos condiderunt *Psal. 102. vers. 26.*

Sic

Sic Sponsa (12) in Canticis: Quis mihi det, de fratrem meum 12
 fugentem ubera matris meæ; ut inveniam de solum foris, &
 de osculer Te & jam nemo me despiciat. *Cant. 8. vers. 1. ait:*
 Osculetur me osculo oris sui. Ad quem (13) locum S Bern- 13
 hardus: O felix osculum & stupenda dignatione mirabile, in
 quo non os ori imprimitur, sed Deus homini unitur, & ibi
 quidem contactus labiorum complexum significat animo-
 rum; hic autem consideratio Naturarum divinis humana
 componit, pacificans, quæ in terra sunt, & quæ in coelis.
 Eleganter hæc mystica oscula exemplo à sponsis petito S. 14
 Ambrosius (14) teste D. Hildebrando *de Nupt. veter. Christian.*
 declarat: Constitue, *ait*, Virginem desponsatam multo tem-
 pore & justo Sponsi amore ferventem, quæ multa præclara
 dilecti opera probabilium testium assertione cognoverit, de-
 sideriis suspensis frequenter dilatam, jam non ferentem mo-
 ras, quæ omnia fecisset, ut sponsum videret, votis suis ali-
 quando potitam ad improvisum Sponsi adventum gaudio
 turbatam non quærere primordia salutationis, non verbo-
 rum vices, sed statim, quod desideraverat, *osculum* exigere:
 Ita Sancta Ecclesia sub primordia mundi desponsata in Para-
 diso, præfigurata in diluvio, annunciata per legem, vocata
 per Prophetas diu Redemptionem hominum, Evangelii de-
 corem, dilecti expectavit adventum tandem moræ impatiens
 in *oscula* ruit, dicens: Osculetur me osculis oris sui! *Ser-*
mon. 1. in Psalm. 118. & piè D. Stegmann. (15) disserit in Christo- 15
gnos. d. l. En, inquit, oscula mutua! quasi diceret; Nolo divitias:
 nolo honores, nolo pompas, nolo delicias, osculetur me oscu-
 lo oris sui. Hoc solum cupio, hoc solum peto, hoc solum volo.
 Angelorum oracula experta, ad altiora festino, osculum oris
 ejus exopto. Non quiesco, non satior, donec osculetur me
 osculo oris sui. O confidentiam! O audaciam! Non pedum
 aut manuum, sed oris oscula petit! Grandis arrogantia, ô spon-
 sa, satis est, sufficit tibi cum Mariâ osculari pedes; quid di-

vini oris oscula pedis? Ignoras ipsum, ignoras te; quis est ille?
 Quæ es tu? Absolutissimus amor est: ignorat Majestatem, re-
 verentiam nescit, omnia æquat, omnia audet, omnia sibi lice-
 re putat; & quicquid dicat, quicquid audiat, indulgetur amo-
 ri. Imitemur hunc Sponsæ ardorem, osculemur Sponsum,
 16 ut ipse vicissim osculetur nos. D. Salomon (16) Glassius *lib. 5.*
Philolog. Sacr. tract. 1. cap. 7. Sponsæ cœlestis verba de pro-
 mulgatione Evangelii per Filium Dei hominem factum expli-
 cat. Vid. Dn. Joh. Frider. Nicolai *Dissertat. Philologic. con-*
 17 *tra R. Aben Esra de Osculis in Cant. cant. 1. 2.* Quomodo (17)
 Christianus Jesulum intra, circa, infra, & quæ supra eum
 sint osculetur, vide devotè meditantem Herrenschmid. *tract.*
 18 *de Oscul. cap. 23. 24. 25. 26. & 27.* Christi vulnera, (18) quæ illu-
 striora & splendidiora sunt radiis solis, osculari nos jubet ex
 Chrysoft. Joach. Beust. *in exposit. Evang. Domin. Quasimod.*
 19 Osculum (19) denotat obedientiam, sic Pharao *Gen. 41. v. 4.*
 dicit; Ad os osculabitur omnis populus meus; Ita Hebræa,
 quam expressit Tremellius, & ad os te osculabitur omnis po-
 pulus meus, vid. Junius, tibi addit in notis: Hoc subjectionis
 symbolo Dominum te agnoscet atque profitebitur. D.
 20 Georg. Calixtus (20) *in histor. Josephi ad d. c. Genes.* explicat,
 sermonem tuum & oris tui mandata exosculabatur, venerabi-
 tur, exequetur. Vulgatus sententiam expressit: Ad tui oris
 imperium cunctus populus obediet, adde Drusium ad loca
 21 difficil. *Genes. 118.* B. Lutherus (21) rem signatam exprimit,
 und deinem Wort soll all mein Volk gehorsam seyn / *Oscula-*
 22 *ri* (22) VITULOS dicuntur homines *Osee 13. vers. 2.* Et
 nunc addiderunt ad peccandum, feceruntque sibi confla-
 tile de argento suo, quasi similitudinem Idolorum, factura
 artificum tota est, his ipsi dicunt: immolate homines, vi-
 tulos adorantes, qui homines immolant, hi vitulos osculan-
 tur, ubi osculari adhuc idem est, quod venerari, ubi D. An-
 dreas

dreas Osiander *in notis*, Sacerdotes & Pseudo-Prophetae dice-
 bant, qui Deo apud vitulos aureos eximium cultum praesta-
 re volunt, homines in sacrificium afferant. Nam Idolum
 (23) ipsum actu seu ore non admovebant seu osculabantur, 23
 sed prostrati in terram istud colebant. Erat enim Idolum
 (24) MOLOCH, referente Lyrano *in cap. 18. Levit.* & A-24
 drichomio *in Jerusalem num. 186.* aeneum capite vitulino, re-
 liquo corpore hominis formâ, regis in signibus, ac regio in
 throno confidens, protendens manus, quibus pueros in sacri-
 ficium sibi oblatos exciperet, quòd pyrâ intus accensâ, (erat
 concavum) ubi totum igne incanduerat, pueros, quos bra-
 chiis excipiebat, vel etiam adstringebat & amplectabatur, αὐ-
 τοματων more concremabat, verum ne puerorum ululatus in
 diris hisce cruciatibus exaudirentur, atque his parentum ani-
 mi ad commiserationem permoverentur, sacerdotes Idoli
 tympana quatiebant, ac tubis clangebant. Tandem heic co-
 ronidis loco notasse non pigebit osculum Ebraeis (25) signi- 25
 ficare MORTEM PLACIDISSIMAM. Buxtorff. *in Lex-*
xic. Maj. Rabbinico Thalmud. ex Med. Kadon. & describit eam
 R. Maimonides *in Doctore perplexorum lib. 3. cap. 51. p. 52. se-*
quentibus verbis: Quò magis facultates corporales debilitan-
 tur, ignisque cupiditatum extinguitur, tantò magis intellectus
 roboratur, lumen ejus augetur, apprehensio purificatur, & de
 eo, quod apprehendit, lætatur; ita & cum homo perfectus
 ad maturam ætatem pervenit, & morti adpropinquat; suprâ
 modum apprehensio, lætitia ex apprehensione orta, & amor
 rei apprehensæ augentur, ut anima à corpore quasi separe-
 tur, tempore voluptatis illius. Huc respexerunt sapientes
 nostri, (26) dum de morte *Mosis, Aaron & Miriam* ajunt, 26
 quod isti tres mortui sint in osculo vel per osculum, ajunt
 enim, quod dicitur; Et mortuus est Moses servus Domini
 in terra Moab ad os Domini, id docet, quod in *deosculatione*

mortuus sit, Clariss. Martin. Kempius *in Dissert. de Oscul. ar-
tic. 1. §. 4.* R. Salomon in Devar. rabba: Ea ipsa hora oscula-
tus est eum (Mosen) Deus, & accepit animam ejus per de-
osculationem oris. Quorsum respexisse dicitur Jonathan Ben-
Ulziel, quando ita de Morte Moyfis: Et collectus est ibi Moy-
ses servus Domini in terra Moab juxta osculum sermonis Do-
mini D. Joh. Ernest. Gerhard. *in Dissertat. de Sepultur. Moyfis
in anno 1667. Jenæ habit. cap. 3. §. 3.*

CAPUT OCTAVUM
& ultimum
DE
OSCULO PROFANO.

SUMMARIA.

1. Repeditur distinctio osculi profani in Tolerabile & intolerabi-
le. 2. Ad istud referuntur osculationes apud Romanos in su-
scipiendis Amicis usitatae. 3. Apud Batavos hodie in usu est,
advenientes osculari. 4. Turcæ in congressu humeros, in di-
gressu genua, osculantur. 5. Quomodo ritè sit expediendum
osculum docet Rogerus. 6. In civili tamen conversatione
non cuivis à quovis oscula dare licitum est. 7. Infantula
Diana Brontem Cyclopem qui audacter blandus, in sinu sub-
latam osculari audebat, deturpat. 8. Profanum heic opponi-
tur Sancto. 9. Profanus denotat Diabolum. 10. Quid sit
osc. Idololatricum. 11. Veteres fanum prætereuntes manum
ori admoderunt & ad osculum retulerunt. 12. Quomodo
Solem & Lunam coluerint gentes. 13. Manum suam osculari
idem est, quod suum ipsius opus commendare. 14. Hodie Ju-
dæi novitium precatione adorant. 15. Absolonis osculum
adulatorium narratur. 16. Versio Vinariorum 2. Samuel.
15. v. 5. 17. Clerici ut acciperent pecuniam osculati sunt capi-
ta Matronarum. 18. Quid sit osculum Simulatorium. 19. Jo-
ab

ab osculum dedit Amasi, eumque latenter gladio percussit. 20. Crudelissima Neronis Historia, quod matrem fuerit osculatus ac verbis amantissimis eam in navim ad interitum ejus comparatam deduxerit, refertur. 21. Gallorum proverbium. 22. Tale frequentatur in Aulis, in quibus fraudes regnant. 23. Gueverra sententia de osculis. 24. non solum in Aulis Exterorum, sed Germanorum etiam osculationes usitatae. 25. Proverbium. 26. Osculum Proditorium Judae omnium sceleratissimum est. 27. Verisimile est Apostolos Christum accedentes salutare cum osculo solitos. 28. Alphonsus Salmeron de hoc Osculo praeclare differit. 29. Sententia Esthii existimantis Christum Judae vicissim osculum dedisse, minus probabilis est. 30. Hodie Judae similes inveniuntur. 31. Osculum lascivum. 32. Ebraei vocant fatuum. 33. Adulterii praesambulum dicitur. 34. Versus ex accursio citatur. 35. Oscula quae non negat, nec negat tandem caetera. 36. Profanum manet, licet persona sancta tale insingat. 37. Aequalis militat contra Clericum ac Laicum ex osculo praesumptio. 38. Vovent saepe Clerici castitatem, sed fortassis eo animo, quo Augustinus. 39. Jovianus Pontanus exemplum de Sene Cardinali & Puella Cypria meretrice habet. 40. Jucunda Historia refertur. 41. Quis hodie cum Leone I. Pontifice ob osculum infixum admittit membrum corporis? 42. Si quis invita obtrudat osculum actione injuriarum potest pulsari. 43. Vasallus ob osculum libidinosum feudum potest amittere. 44. Nisi mos regionis excuset. 45. Neminem nisi Christum osculemur.

HOc (1) supra in antiloquio diximus aliud *Tolerabile* quod quidem nullam sanctitatem in se habet, absque tamen mala est intentione, fitque officii & moris ergo, aliud *intolerabile*; Ad istud (2) referimus osculationes, quae apud ROMANOS in suscipiendis Amicis in usu erant; Sic Ammianus Marcellinus in rer. gestar. lib. 22. pag. m. 237. edit. Lindebrog. inquit:

- Itineribus emensis cum ad Pylas venisset, qui locus Cappadocas discernit & Cilicas, *osculo* susceptum rectorem provinciæ nomine *Celsum* jam inde à studiis cognitum Atticis, ascitumque in consensum vehiculi Tarsum secum induxit, & Andreas Hereboord *exercit. Ethic. 44. thes. 4.* de more popularium sic judicat; apud BATAVOS (3) hodie in usu esse advenientes osculari, illaque oscula innoxia esse, & absque libidinis titillatione, solius officii causâ, caste impingi posse. TURCÆ (4) non salutem verbis impertiunt, sed in congressu humeros, in digressu genua osculantur, Guevarra *in Epist. ad Mendozam.*
- 5 Quomodo osculum rectè sit expediendum (5) Constant. Roger. *tract. de tote cap. 19. n. 18.* monstrat verbis: Multi nesciunt osculari: Unde tu opponas alteram manum ad mentum mulieris, alteram verò ad occiput, cum elegantilabiorum impressione. Sed fortè nemo hîc Præceptorem desiderabit rogerium. D. Stryke *dissert. de Jur. Sens. 7. cap. 5. n. 10.*
- 6 Neque tamen (6) in civili conversatione à quovis cuivis oscula dari licitum est; *Eunica* puella civilis, Rusticum basium dare conantem abs se repellit apud Theocritum *ἐμβρακολίσκω.*

---- Aufer te hinc procul, inque
malam rem,
Tu mihi suaviolum dare vis homo
rusticus? atqui
O miser, haud didici dare basia a-
grestibus unquam,
Sed magis urbanis soleo oscula fi-
gere labris.

Non

Non mihi tu nitidum os labris for-
dentibus unquam
Contigerit, nec per somnum.

Infantula *Diana* (7) Lemniam ingressa officinam, ut *Arma* 7
poscat, *Brontem* Cyclopem, qui audacter blandis, in sinu
sublatum osculari aiebat, fuliginosam caesariem barbamque
vellens, deturpat. Emmanuel. Thesaur. *Inscription. in Re-*
giar. Aedium Ornament. pag. mibi 155. De INTOLERABILI
potius heic sermone noster esto, ita ut *Profanum* (8) oppona- 8
tur *Sancto*, sitque, quod falso & irreligiosè infertur; veluti
Profanus pro Gentilibus, paganis, perfidis, nequissimis dicit
Abbo *de Obsidione Lutetia*, & Profanus (9) simpliciter deno- 9
tat *Diabolum*. Uti in illis fallere non potest milites Christi ma-
litia *Profani & impostoris*. Barthius *Adversarior. lib. 59. cap. 12.*
& quod de suo seculo scripsit Johan. Lithocomus, *in Prefat.*
Lexic. Græc. in Nov. Testam. anno 1552. Vulgus literatorum
magis hodie spectare, quod sit profanum, quàm quod sa-
crum; hoc de osculis affirmes, magis scilicet homines ad il-
lecebras, quàm pias actiones moveri. Profani osculi variæ
determinantur species; aliud est IDOLOLATRICUM;
(10) quò Christiani referunt, quod contra Dei legem est, & 10
licet apud Profanos pietatem in suo genere sapiat, apud nos
tamen pro tali non habetur; horum quædam tam Capite
IV. quàm VI. & VII. nominatæ sunt. Extra Ecclesiam Chri-
sti hodiè *Tartaros* Idolo tamen deferre honorem d. cap.
IV. meminimus. Apud veteres (11) quosdam mos fuit, ut 11
cum fanum aliquod præterirent, manum ori admoverent,
& ad osculum referrent, uti post Minutium Felicem, Apu-
lejum & Plinium, notat Drusius *Observat. lib. 1. cap. 20.* Olim
quoque Solem & Lunam adorabant osculo, huc referan-

fur

- tur dicta in Jobo *cap. 31. v. 27.* & latatum, deceptum est in abscondito cor meum (non quod Jobus Idololatriam commiserit, quod absit, vid. Dieteric. *Antiqu. Biblic. ad hunc locum pag. mibi 406.* & osculatus sum manum meam ore meo;
- 12 Cum enim (12) Sol & Luna colerentur aliæque creaturæ absentes, admoveere manum ori atque osculari manum solebant. Quoniam igitur admovebat manum ori, ut manus videretur osculum quasi præbere ori, idcirco dicit Jobus: *Si osculata fuerit manus mea os meum*, id est, si vel gestu tantum externo significem me amore & obedientiâ prosequi cœlestes istas creaturas: si vel coluero, quemadmodum Deum atque Creatorem, cum vetuerit Deus, ne quis ejusmodi cultum deferat, ne genua flectat, ne manum osculetur, vel quicquam ejusmodi faciat creaturis istis inanimatis, Rainoldus *Tom. 2. prælect. in Apoc. libr. pag. 1559.* D. Andreas Osiander ex Luthero; Manum (13) suam osculari idem est quod suum ipsius opus commendare, celebrare, magnificare. Id verò soli Deo competit. Vinarienses ita: das ist / nach Heydnischem Brauch / meine Hand hätte ausgestreckt / Sonn und Mond darauf scheinen lassen / und hernach ihnen zu Ehren dieselben geküsst. De quo supra *cap. 7.* diximus, idem est quod *1. Reg. cap. 19. vers. 18.* dicitur. Hodie Judæos (14) novilunium precatione adorare leges apud Buxtorff, *Synagog. Judaic. cap. 17.*
- 15 Porro aliud est ADULATORIUM; (15) Sic Absolon patrium regnum inhians populi favorem sibi conciliabat, ut cujuslibet apprehensi oscularetur manus *2. Sam. 15. vers. 5.*
- 16 Vinarienses (16) sic habent: Und wenn iemand sich zu ihm thäte / daß Er Ihn (Absolon) wolte anbethen / (Ihm grosse und hohe Ehre anthun) so reekt Er seine Hand aus / und ergreiff Ihn / (richtet ihn auf) und küsst ihn (womit er eine sonderbare Freundschaft zu erkennen geben wolte) ibique Petr. Martyr. *in comment.*
- 17 Huc referas (17) *Clericorum Aucupium* pecuniæ, scilicet blanditias

dicias adhibuisse, quò potuerint opes corradere; Hieronym. *epist. 22. ad Eustat:* inquit: Clerici ipsi *osculantur* capita Matronarum, & exsertà manu, ut benedicere eos putes velle. Si nescias, pretia accipiunt salutandi, Dn. Joh. Paul. Felvvinger. *in Academ. Altorf. Profess. in Aucup. pecun. h. e. Misfar. Solitar. apud Pontificios abus. thes. 12. (18)* SIMULATO- 18 RIUM osculum est, quod sub specie amicæ osculationis alius fallitur & læditur; Sic *Joab* (19) invidiâ stimulatus contra 19 *Amasim*, quem *David*. sibi in Ducem exercitus constituerat sub specie amicitiae verbis pacificis eum salutavit, atque osculum dedit latenter eum gladio percussit in latere, ita ut mox ex vulnere occumberet 2. *Samuel. 20. vers. 9.* De NERONE (20) *Dio Cassius lib. 61. in Nerone* ita: Sed cum Romæ nihil 20 facere esset ausus, ne scelus divulgaretur, procul in Campaniam profectus est, acceptaque matre, in eâ ipsâ navi magnificentissimè atque splendidissimè ornatâ navigavit. Id faciebat, ut illa in reliquum tempus eodem navigio uti cuperet, cumque Bausos venisset, magnificentissima convivia per multos dies egit: In his matrem amicè & benevolè accipiebat, simulabatque se absentis ejus magno desiderio teneri; præsentem *osculabatur*, petere jubebat, si quid vellet: Eique multa antequàm peteret, concedebat. Post cœnæ tempus mediâ nocte eam, (summâ benevolentia) complexus est, atque oculos ejus & manus *osculatus*, comitatusque abeuntem dixit: Mea mater vale meâ causâ, & cura valetudinem; Ego quidem certè tuâ vivo & regno. Posthæc eam tradidit Aniceto liberto, quasi is eam domum ducturus esset in navi *quam ad interitum ejus comparatam fuisset* diximus; & Neronem ad visendum interfectæ cadaver accurrisse, contractasse membra, alia vituperasse, alia laudasse sitique interim abortâ bibisse narrat *Suetonius in Neron. c. 34.* Crudeliorem sanè vix leges lector historiam, nec facinus audies indignus.

dignus. *Fax fuit Nero & hostis generis humani.* GALLO-
 21 RUM (21) proverbium est: Celuy n'est pas digne de vivre,
 qui ne peut baiser le manche de celuy, a qui il voudroit
 voir le bras couppe, *hoc est*, Dignus vitâ non est, qui non pot-
 est osculari manum, quam optaret esse amputatam. Tale
 22 frequentatur (22) in AULLIS; in quibus alicerente Senecâ
in Hippolyt. fraudes regnant, ut Andreas Ellingerus inde sen-
 tiant:

Aula fit olla quid est? parasitos
 utraque nutrit:
 Invida sinceros non amat Aula
 VIROS.

23 Egregium est quod differit (23) Guevarra *ad Mendozam*, si
 quid, *inquit*, mei hinc est iudicii, puto autorem hujus reveren-
 tiæ & simulatæ dimissionis fuisse hominem abjectum, omnis-
 que urbanitatis expertem: Nam alterius osculari manum
 non est volupe; pedes verò osculari etiam turpe. Manibus
 emunguntur nares, scabiei pruritus pellitur, cætera me pro-
 ferre pudet. Quoad pedes notum est, eos à sudore scætere,
 unguis rarò præsecari, eosque verrucis atque immundicie
 scætere. Ita ut ego quidem malim assam ovinam comedere,
 quàm manus vel pedes thraſonis aulici osculari. In eâ omni-
 no sum sententia, in aulis Principum plures esse, qui etiam si
 ad oscula pedum manuumve sese adjiciant, eos non potiùs
 præcidere vel corpus fustibus contundere malint. Neque
 24 in Aulis (24) Exterorum scilicet *Hispanorum, Italarum & Gallo-*
rum, sed etiam *Germanorum* (ut facilis est in priarum harum
 potius, quàm virtutum imitatio) manuum deosculationes
 usitatae

usitatae sunt, Martin. *Disput. Ethic. 10. quest. 12. ad fin.* Besold.
Theaur. practic. verb. Handbüchlein. Umb (25) des Kindes 25
 willen küßet man die Amme / proverbium, vid. Wanckel *ad*
Guevar. Horolog. Princip. lib. 3. c. 25. Osculum (26) PRO 26
 DITORIUM *Juda omnium sceleratissimum est.* Judas
 enim, qui electus fuerat in ducem virtutis, Dux & Antefi-
 gnanus factus est Impietatis. S. Matthæus 26. de Eo; quem-
 cunque osculatus fuero, ipse est; tenere Eum. & 48. Domi-
 nus Ipse; Juda osculo filium hominis prodis, Dilherrus *exer-*
cit. Philolog. tom. 1. dissert. 17. thes. 2. ait: Verisimile est, (27) 27
 Apostolos Christum accedentes, salutare cum osculo solitos,
 pro more regionis. Cum itaque Judas Dominum suum,
 traditurus esset Judæis, eosque cum militibus ipsum adiret,
 osculum Ei dedit; quo signo à militibus, qui non norant eum,
 agnosceretur. Alphonfus Salmeron. *tractat. 16.* Osculum
 hoc, (28) *inquit,* non aliud fuit, quàm lupi morsus invaden- 28
 tis agnum, vel, contractus gladii in jugulum ovis, conjunxit-
 que infelix quodam risu & lætitiâ, verbisque blandis os suum
 impurum cum ore Dei purissimo, brachia proditoria cum
 divinis brachiis, osculum cum morte, paciis symbolum cum
 belli tessera, emtorem mundi cum venditore Redemptoris:
 Ejus enim osculum bellum indicit, ejus salutatio affert pro-
 ditionem, ejus amplexus inimicitias immortales gignit: quia
 amplectitur, quem deserit, osculatur, quem prodit, salutatur,
 quem morte tacitâ occidit. De osculo Judæ plura vid. a-
 pud Dn. Kempium *c. l. Dissertat. posterior.* Estius (29) anno- 29
tationib. in precip. ac difficiliora S. Scriptur. loc. Matth. 26. exi-
 stimat Christum Judæ vicissim osculum impressisse; quoni-
 am verò Scriptura de eo tacet, neque nobis id asserere inte-
 grum est. Credat, qui velit, nos traditionem ejusmodi ad pan-
 dectas errorum & superstitionum referimus. Si (30) hodi- 30
 erna tempora consideremus, dicendum est, hocce seculum
 fide esse nudatum & plurimos inveniri Judæ similes:

❁ (1;2) ❁

Judas Kuß und Joabs Treu
Ist ja worden heute neu/
Küsse mich und gieb mich hin
Das ist heut der Welt hr Sinn.

- 31 Osculum denique (31) LASCIVUM seu *impudicum*, quod
32 Ebraei vocant *fatuum*, (32) est vel ad stultitiam vel propter-
viam, Bereschit Rabba *sect. 10.* inordinatum D. Danhauer. *in*
33 *ὀδοσφία Christian. Phœnom. 6.* & (33) Adulterii præambulum
dicitur, sicuti percussio præparatorium est homicidii, Angel.
34 *l. 2. col. fin. ff. de privat. delict.* juxta versum, (34) qui ab Ac-
curfio recitatur *in l. quod ait 13. ff. ad L. Jul. de Adulter.*

Visus & Alloquium, Tactus, post OSCULA Factum.

- Et quinta via ad fornicationem, Thom. Cantipratan. *in lib. 5.*
35 *qui inscribitur bonum Universal. lib. 2. cap. 30. §. 49.* Oscula (35)
nim. quæ non negat, nec negat tandem cætera, Jan. Gruter.
36 *in Bibliothec. Exul. sub tit. Osculi.* Neque (36) Profanum
esse desinit, Persona licet specie tenus Sancta illud infigat,
cùm multa sub cappa Religiosorum abscondantur peccata;
Equidem Glossa *in c. absit 11. quest. 3.* Monachum aliumve
virum religiosum alienam mulierem osculari visum suspi-
cione Luxuriæ vel nequitia eximit, quoniam si talis am-
plectitur mulierem, religio eum excuset, causaque bene-
dicendi, non adulterandi hoc fecisse præsumatur, Speculat.
de præsumptione. §. 2. vers. 1. Verùm à tali benedictione libe-
ra nos Domine, Andr. Perneder. *ad Ordinat. Crim. Carol. V.*
37 *tit. 7. art. 30.* & æqualis (37) contra Clericum ac Laicum
ex osculo militabit præsumptio, Prosper. Farinac. *oper. Cri-*
38 *min. quest. 136. num. 203.* Vovent (38) sæpe Religiosi casti-
tatem,

tatem, sed fortassis ex animo pro ejus conservatione orant, quo Augustinus *libr. 8. Confession. c. 8. num. 2.* à Deo se petiisse castitatem in exordio Adoleſcentiæ ſuæ ipſemet ſcribit; Petieram à Te, Deus, caſtitatem, & dixeram: Da mihi caſtitatem & continentiam; ſed noli modò. Timebam enim, ne me citò exaudires & citò ſanares, à morbo concupiſcentiæ, quem malebam expleri quàm extingui. Johan. Jovianus Pontanus *in Dialog. qui inſcribitur Charon*, exemplum (39) 39 de Sene Cardinali & Puella Cypria meretrice introducit. Jucunda ac memorabilis eſt Hiſtoria (40) quam vernacu-40 lo ſermone ex Chronico Cæſarum Mich. Saxo recenſet: Keyſer Rudolff von Habsburg nahm im hohen Alter ſeine andere Gemahl Agnes / die gar jung und ſchön war / eine Tochter des Herzogs von Burgund / mit welcher Er aber hohes Alters halber keine Kinder zeugete. Als dieſe einſtmals vom Biſchoff zu Speyer / der ein Graf von Leiningen war / vom Wagen gehoben ward / und der Biſchoff durch ihre Schönheit bewegt / Ihr wieder ihren Willen einen Kuß auff den Backen gab / verdroß es die züchtige Keyſerin alſo / daß Sie es ihrem Herren klagte. Keyſer Rudolff da Erſ hörete / ward Er zornig / und ließ dem Biſchoff ſagen / Er ſolte Ihm vor ſeine Augen nicht wieder kommen / und Ihm ein ander Pacem zu küſſen ſchaffen / denn dieß Pacem hätte Er vor ſich allein erwöhlet. Alſo mußte der Biſchoff umb des unverschämten Kuſſes willen aus dem Lande reiten / und ſich an frembden Orthen bis zu

(174)

Des Keyfers Tode verbergen. Maximè Reverendus
 Theologus D. Joachimus Hildebrandus, *in Libello de Nuptiis*
 41 *veter. Christianor.* Quis (41) hodie cum Leone I. Pontifice ob
 osculum infixum amittit membrum corporis? De eo autem
 refertur, quod, cùm Ipsi Eucharistiam populo distribuenti
 matrona quædam osculum fixerat, ut simul aculeos libi-
 dinis inferret, ut primum concepti ignis impetus senserit,
 statim manum velut contagiosam, è quâ lues in totum
 corpus irreperat, ultrò sibi trucidaverit, Lansius *in oration.*
de Italia pag. 793. quod factum tamen laudem non meretur
 42 Herrenschmidt *d. l. cap. 48.* Hodie (42) si quis invitæ ob-
 trudat osculum, actione injuriarum potest pullari; Teme-
 ritatis enim & attentatæ pudicitiaë indicium æstimatur, Dn.
 Strauch *ad Jus Justinian. disp. 19. Aphor. 14.* & ejusmodi de-
 osculans extraordinariè puniri potest, Farinac. *quest. 142.*
num. 154. Menoch. *de Arbitr. judic. Quest. lib. 2. cas. 287.*
num. 2. D. Stryke *de Iurib. Sensuum dissert. 7. cap. 5. num. 10.*
 & *seqq.* Jul. Clar. *quest. 88. §. ult.* Aloysius Riccius *in part.*
 43 *3. decis. 155.* adeò ut Vasallus (43) ob osculum libidinosum
 feudum possit amittere, Matth. de Afflict. *ad §. item si fidelis*
1. Feud. 5. num. 30. Menoch. *d. l. lib. 2. cas. 267. num. 3.* Bor-
 44 chold. *de feud. lib. 1. cap. 8. num. 99.* nisi (44) tamen mos re-
 gionis præbeat excusationem Niell. *disp. feud. 8. thes. 5. lit. b.*
 D. Stryke *d. l.* Atque hæc sunt quæ de Osculo & imprimis
 Sancto dicere volupe fuit; Qui de osculis plura scire deside-
 rat, adeat Herrenschmidium, Rittershusium, Romanum,
 Kempium.

Claudamus tandem meditationes nostras & neminem
 45 (45) osculemur, quam Christum. Ingeminemus cum Herren-
 schmidio *in præfat. ex Hermann. Hugon. in Emblematis:*

Na-

Nascere parve PUER , mea suscipe
basia CHRISTE,

Basia quæ somno non nocitura
tuo.

Nascere parve Puer , meque exime
protinus umbris :

Ut videam cunas parve puelle
tuas.

TANTUM!

